

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cena: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5
Telefon interurban 113

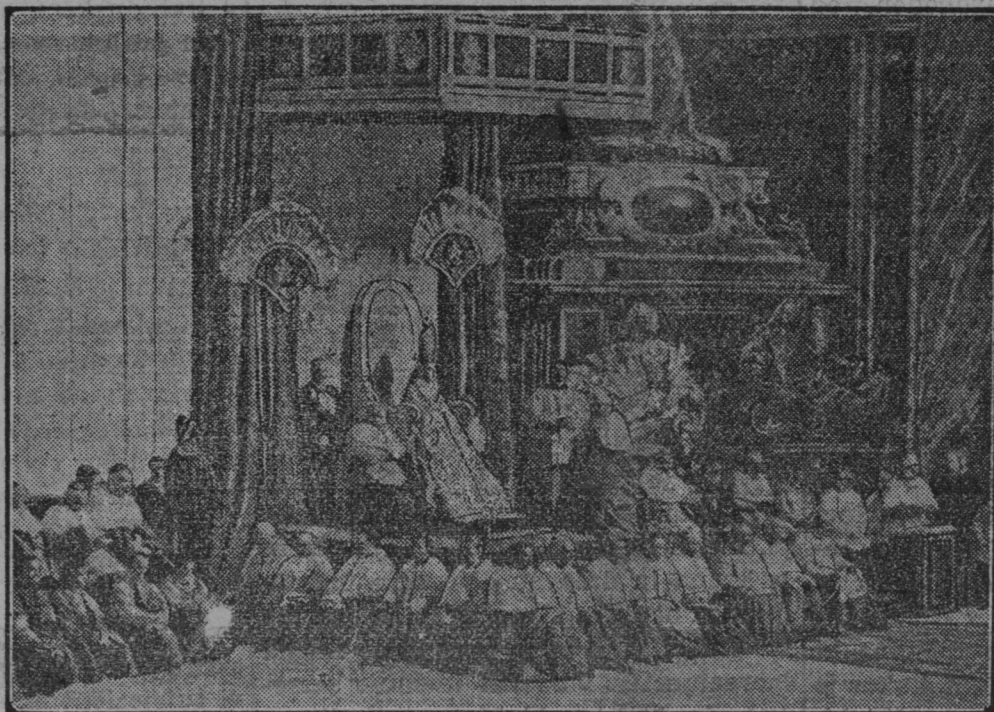
Cena inseratom: cela
stran Din 2000.—, pol strani
Din 1000.—, četrt strani
Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—,
1/16 str. Din 125.—. Mali oglasi
vsaka beseda Din 1'20.

Pomen in obseg sporazuma med papežem in Italijo.

Poravnava in pogodba med Apostolsko stolico in italijansko državo je vzbudila veliko zanimanje po vsem svetu. Da se vesoljni katolicizem zanima za to, kakšen je položaj vrhovnega poglavarja katoliške cerkve, ali in v kakšni meri mu je tamkaj, kjer je središče katoliške cerkve, zasiguran obstoj, svoboda in neodvisnost v vladanju vesoljne cerkve: to je naravno in povse razumljivo. Zanimanje nekatoliškega in celo tudi nekrščanskega sveta za rešitev rimskega vprašanja pa izvira iz tega, ker je katoliška cerkev največja in najvišja duhovna sila na svetu, od koje sprejema vse človeštvo brez razlike vere, plemena in narodnosti velike duhovne dobrote.

Zanimanje, ki ga široka javnost poseveča rešitvi rimskega vprašanja, se ne omejuje na samo dejstvo izvršene

nikih se razmotriva vprašanje: Kdo je več dal ali dobil, papež ali Italija? Pri vsakem sporazumu in vsaki pogodbi

Ob 7. letnici kronanja papeža Pija XI. v cerkvi sv. Petra v Rimu.

vsaka od obeh strani nekaj da in nekaj dobi. Tako je tudi pri tej poravnavi in pogobi: dal je papež in pridobil, dala je Italija ter dobila. Na tehtnico pa se take stvari, ki so verskega in duhovno-kulturnega značaja, ne dajo položiti in pretehtati. Glavno je, da ste obe strani: papež in Italija, zadovoljni. Pridobitve katoliške cerkve je treba tem višje ceniti, ker se je s sporazumom z italijansko državo rešilo rimsko vprašanje = vprašanje

poravnave med rimskim papežem in italijansko državo, marveč tudi prodira v podrobnosti te poravnave. Po čas-

nosti rimskega papeža, in ker se je obenem s konkordatom uredilo razmerje katoliške cerkve do italijanske države.

Cerkvena država.

V predzadnji številki »Slov. Gospodarja« smo prinesli kratek oris cerkvene države in njene zgodovine. Poudarili smo tudi velik pomen te države za rimskega papeža, da more svobodno in neodvisno od vsake državne vlasti vladati vesoljno katoliško cerkev. V tem oziru papeštvo tekom 1300 let svojega mišljenja nikdar ni spremenilo. Ko je početkom 19. stoletja cesar Napoleon napravil konec cerkveni državi ter jo pridružil svojemu velikemu cesarstvu, je dunajski mirovni kongres leta 1815 cerkveno državo zopet vpostavil. Ko je vlada zedinjene Italije leta 1870 odvzela papežu cerkveno državo, so vsi pa-

peži od Pija IX. do Pija XI. proti temu protestirali.

Dokler je v Italiji vladal liberalizem (svobodomiseltvo), ki je napravil ozko zvezo s protiverskim in proticerkvenim framasonstvom (prostožidarstvom), je bila vsaka poravnava z rimskim papežem nemogoča. Italijansko svobodomiseltvo in prostožidarstvo je politično živelo od spora med Vatikanom in Italijo: Italijanski ministri in župani mesta Rima so bili organizirani prostožidarji. Venomer so proglašali geslo: »Roma intagibile (nedotakljivi Rim).« Niti košček zemlje ne sme pod papeževo oblast kot samostojna cerkvena država! Kako globoko je to načelo

prodrlo v mišljenje posameznih strank in struj v Italiji, je dokaz sam fašizem. Še 20. oktobra 1927 je fašistovsko uradno glasilo izjavilo, da Italija ne more odstopiti nobenega, še tako majnega koščeka svojega ozemlja za vpostavitve od papeža zahtevane cerkvene države. Bile so potrebne dolgotrajne razprave in borbe v samem fašizmu, predno se je fašizem pod vodstvom širokopoteznega svojega voditelja mogel osvoboditi teh predsodkov, ki so kot politična dedščina italijanskega liberalizma obvladovali politično javnost v Italiji.

Velika pridobitev, ki jo je papež dosegel s cerkveno državo, ni v obsegu te države. Cerkvena država, ki se bo ime-

novala Citta del Vaticano (Vatikansko mesto), bo po svojem obsegu samo država. Dolga in široka bo kakšnih 5 km. K njej bodo spadala razna vatikanska poslopja z vrtovi, zemljišči, nekatere zgradbe in veličastna cerkev sv. Petra, največja cerkev na svetu. Tudi prelepi trg sv. Petra bo pod oblastjo cerkvene države, ostal bo pa pristopen prebivalstvu ter bo na njem skrbela za red italijanska policija. V cerkveni državi bo italijanska država napravila telegrafске, telefonske in sploh vse potrebne prometne zveze ter poseben kolodvor. Pretekli teden je prišel italijanski minister za javna dela Giurati v vatikanske vrtove, da si ogleda prostor, kjer se bo gradila papeška železniška postaja. Bil je prvi slučaj od leta 1870, da je član italijanske vlade stopil na vatikanska tla. V tej državi, majhni sicer po obsegu, bo papež svoboden, od vsake druge države neodvisen, torej suveren vladar. V tem je velik pomen te države za svobodo in neodvisnost papeža kot poglavarja cele katoliške cerkve.

So še druge nepremičnine, ki so vsled pogodbe z Italijo postale zopet lastnina Apostolske stolice. So sicer izven ozemlja cerkvene države, pa bodo uživale ugodnosti eksteritorialitete (izvzete bodo iz državno-ozemeljskega območja) ter bodo proste davka. Takšne nepremičnine so: cerkev in palača na Lateranu in Svete stopnjice, cerkev S Maria Maggiore (Marije Večje ali Marije Snežne), cerkev sv. Pavla — rimskim romarjem so te veličastne cerkve dobro znane — grad Gandolfo v Albanskih gorah itd. So še druge nepremičnine, ki uživajo samo davčno prostost, kakor je Gregoriansko vseučilišče, papeški biblični zavod, razne palače, samostani, semenišča in cerkve.

Konkordat z Italijo.

Konkordat je pogodba med papežem in vrhovno oblastjo kakšne države o razmerah katoliške cerkve v dotični državi. S tako pogodbo se določi položaj cerkve v celoti ali pa samo v nekaterih podrobnih vprašanjih. Takšna pogodba dobi značaj cerkvenega in državnega zakona. Konkordat med papežem in Italijo vsebuje med drugim določbe o vatikanskem državljanstvu, o nedotakljivosti osebe papeža (žaljenje papeža in atentati nanj se tako kaznujejo, kakor zločini proti kralju), o prehodu iz cerkvene države na italijansko državno ozemlje. Važne so zlasti določbe o verskem pouku, ki določajo, da je samo od škofa poslani duhovnik edini upravičeni veroučitelj v ljudskih in srednjih šolah, ki doslej verskega pouka sploh ni-

so imele. Velike važnosti so naslednje določbe, ki se tičejo tudi usode narodnih manjšin v Italiji, torej tudi naših slovenskih bratov, in ki se glasijo: Duhovščina v Italiji, ki v duhovnih in verskih zadevah ne podleži državnim, ampak le cerkvenim postavam, mora biti dobrega italijanskega državljankega duha ter se mora ogibati vsakega pokreta proti Italiji in proti njenemu režimu. Novoimenovani škofje morajo imeti placet (pristanek) vlade. Kar se tiče duhovnikov, sporoči škof ime dotičnega, ki ga hoče imenovati na župnijo ali za kako drugo cerkveno službo, na-

Sedajni papež Pij XI. kot mlad duhovnik.

kar vlada sporoči v zaupni obliki razloge, ki jih ima proti imenovanju. Če se cerkvena in državna oblast ne moreta sporazumeti, se stvar izroči v razsojo sv. Stolici. Ako bi se tudi ta ne mogla sporazumeti z vlado, se imenuje razsodišče iz dveh pooblaščenec Vatikanu in dveh pooblaščenec italijanske vlade. Ta določila veljajo tudi, če se pojavijo od strani vlade pomisleki političnega značaja proti duhovni osebi tudi po njenem imenovanju. Tako ostane v vsakem oziru varovana kontrola in možnost obrambe od strani italijanske države proti onim duhovnim osebam, ki bi se pregrešile v narodnem in državnem oziru, na drugi strani pa ima cerkev, odnosno sv. Stolica vso možnost, škofa in duhovnika do zadnjega braniti, ako bi razlogi vlade ne bili zadostno utemeljeni.

Upanje narodnih manjšin.

Od teh določb pričakujejo za sebe dobrih nasledkov narodne manjšine v Italiji. Temu pričakovanju je dal izraz tržaški škof dr. Alojzij Fogar, velik prijatelj in zaščitnik Slovencev. Napram dopisniku lista »Giornale d'Italia«, ki je službeni list italijanskega zunanjega ministrstva, je dr. Fogar poudaril svoje

trdno prepričanje, da bo rimski dogovor imel ugoden vpliv na obmejne pokrajine. Posebno se bodo čutile moralne, politične in verske koristi te sprave za škofljane v pokrajinah s tujim jezikom. Nato je škof Fogar naglašal težavni položaj v slovanskih pokrajinah, kjer je moral duhovni pastir trpeti radi tega, ker je moral biti na eni strani državljan države, ki, četudi ni bila cerkvi sovražna, se pa vendar še ni z njo spravila, na drugi strani pa je moral vršiti svoje dolžnosti kot duhovnik. Škof je nadaljeval: Mussolini je pred nedolгим časom izjavil predsedniku katoliške akcije msgr. Orlandiju, »da bi vse njegove odredbe, ki se tičejo prebivalstva, imele malo uspeha, če bi italijanski narod ne čutil strahu božjega.« V nekem pastirskem listu, je rekel msgr. dr. Fogar, »ki sem ga naslovil vernikom moje škofije v italijanskem, slovenskem in hrvatskem jeziku, sem poudarjal te Mussolinijeve besede, kar je mnogo doprineslo k temu, da je slovanska duhovščina vest o spravi s tem večjim veseljem sprejela. V oddaljenih gorskih vaseh so spravo med cerkvijo in državo sprejeli z zvonjenjem vseh zvonov.«

Potem je škof nadaljeval:

»Konkordat zagotavlja škofu volitev svojih župnikov. Posebno v obmejnih provincah bo mogel škof, vpoštevajoč kočljive krajevne razmere, izvršiti to izvolitev tako v verskem kakor v državnem interesu. Svoboda duhovnikov v obmejnih pokrajinah bo še ojačila njihov državni čut, ki ne bo nič trpel, če bodo pridigovali v slovanskem jeziku, če njihovi župljani ne razumejo italijanskega jezika. Jezikovna svoboda v cerkvi tujejezičnega ozemlja bo učinkovito orožje za dviganje morale in omike. Tujejezični duhovnik bo lahko v svojem materinem jeziku odkritosrčno pridigoval ljubezen do države, in o tej odkritosrčnosti ne sme dvomiti nihče.«

Visoki dostojanstvenik je končal:

»Kakor znano, je sv. Stolica naložila vsem tujejezičnim duhovnikom dolžnost, vzgajati državljane k dolžni zvestobi in pokorščini, po načelih cerkvene morale pa jim je prepuščeno, pridigovali v njihovem materinem jeziku. Zato smo po sklenitvi sprave jaz in moji duhovniki prepričani, da se bo za obmejne škofije sedaj začela nova doba.«

Končno je še vredno zabeležiti besede, ki jih je po poročilih časnikov papež Pij XI. te dni izrazil o slovenskih duhovnikih v Italiji. Rekel je: »Jaz dajem prednost slovenskemu duhovniku, ki vzgaja svoje župljane k ljubezni do domovine in kralja v njihovem materinem jeziku, pred slabim italijanskim duhovnikom, ki dela italijansko politiko.«

25.000 Din

vredne nagrade razdelimo za Velikonoč agitatorjem in naročnikom »Slov. Gospodarja«.

Nagrade obsegajo sledeča darila:

Kmetijski stroji in potrebščine:

- kompletni železni plug, vreden 10.000 Din (tvrška: Ivan Hayny, Maribor, Aleksandrova cesta 41);
- 2 brani in 10 nožev (vinjekov), vredno 800 Din (tvrška: Koražija Ivan, Maribor, Aleksandrova cesta 42);
- kletarske potrebščine (tvrška: Miovič Peter, Maribor, Kopitarjeva ulica);
- konjska vprega (tvrška: Kravos Ivan, Maribor, Aleksandrova cesta, Slomškov trg 6).

Poljedelske potrebščine:

- 1 vreča travnega semena (M. Berdajs, trgovec, Maribor);
- 1 vreča deteljnega semena (J. Weiss, trgovec, Maribor);
- 1 vreča galice (Posch Ivan, trgovec v Mariboru, Koroška cesta);
- 1 vreča žvepla (Gusel Leopold, trgovec, Maribor, Koroška cesta).

Obleka in obuvalo:

- 1 par čevljev (po številki) in 4 pare pod platov (Karo, Maribor, Koroška c.);
- 1 dežni plašč (po velikosti) (Ornik L., Maribor, Koroška cesta);
- blago za dve ženski obleki (Poš Anton, Maribor, Aleksandrova cesta 27);
- 1 dežnik in 1 par čevljev (Lah Jakob, Maribor, Glavni trg 2);
- blago za 1 moško obleko (Majer Franjo, Maribor, Glavni trg);
- blago za 1 moško obleko (Preac Jakob, Maribor, Gosposka 8);
- izdelana moška obleka (Macun Anton, Maribor, Gosposka 10);
- 10 volnenih ogrinjal (Ivan Trpin, Maribor, Glavni trg 12);
- 6 moških srajc (Pregrad, Trg. dom v Mariboru, Aleksandrova cesta 25);
- 2 odeji (koca) (Gajšek Martin, Maribor, Glavni trg 14);
- 3 moške klobuke (Auer Anton, Maribor, Vetrinjska ulica);
- 1 blago za obleko (Jančič Karl v Mariboru);
- 1 otroška obleka s čevlji (Turad, Maribor, Aleksandrova cesta).

Gospodinske potrebščine.

- 1 kmetška lončena peč (s svetniki) v vrednosti 1200 Din (Heričko Pavel v Mariboru);
- 1 karton sladkorja -Miloš Oset, Maribor, Glavni trg);
- 3 kuhinjske posode (Vicek F., Maribor, Glavni trg);
- kuhinjske posode (Andraschitz, Maribor, Koroška cesta);
- šobne svetilke (Kovačič Ivan, Maribor, Koroška cesta);
- 2 lepa stola (Zelenka, Maribor, Ulica 10. oktobra);
- 2 kg fine kave (Jaš in Lesjak, Maribor, Ulica 10. oktobra);
- 1 štok sladkorja (Klanjšek in Penič v Mariboru, Vetrinjska ulica).

Razno.

- 2 ogledali za kmetijske sobe (»Kristal« v Mariboru);
- »Torpedo«-svetilka za kolo in druge potrebščine (Neger Franc, Maribor, Vetrinjska ulica);
- ljudske potrebščine, milo, krtače i. t. d. (»Luna«, Maribor, Aleksandrova);
- ljudske potrebščine (Kormann, Maribor, Gosposka ulica);
- 1 budiljka (Bureš Josip, Maribor, Vetrinjska ulica);
- 1 stenska ura (Jan Ignacij v Mariboru, Grajski trg 4);
- Ker zbirka še ni zaključena, je verjetno, da se bo še marsikaj dodalo.

Kdo bo deležen teh daril? — Oni presrečni, ki bodo izžrebani dne 24. marca 1929.

Kdo pride v poštev pri žrebanju?

1. Agitatorji »Slov. Gospodarja« za vse tekom leta 1928 in 1929 dobljene naročnike in sicer za vsakega posebej, ki je plačal vsaj polletno naročnino. Njihov imenik in število imamo pripravljeno.

2. Naročniki »Slov. Gospodarja«, ki imajo plačano naročnino naprej vsaj do 1. julija 1929. Oni, katerim naročnina preje poteče, naj jo hitro obnovijo in plačajo vsaj toliko, da bo naročnina znašala do 1. julija t. l.

Tudi novi naročniki, četudi le četrtletni, ki plačajo vsaj 9 Din za II. četrtletje 1929, pridejo v poštev.

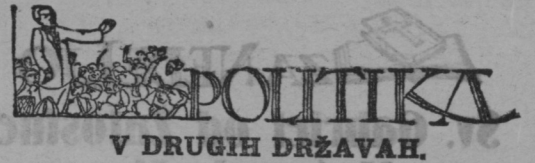
Nikomur pa se ni treba prijavljati za žrebanje, ker imamo itak seznam sami.

Kdaj objavimo imena izžrebanih? — V velikonočni številki, ki bo imela poleg rednih slik še posebno velikonočno prilogo Januša Goleca, bodo objavljena vsa imena izžrebanih.

Zato se naj čimpreje vsaka hiša naroči na »Slov. Gospodarja«!

Kako naročiš? Na vsaki pošti imajo prazne položnice. Stane 25 par. Napiši jo kakor vsako drugo položnico, dostavi le še čekovno številko »Slovenskega Gospodarja«: 10.603. — Kdor pa tega ne zna, ali mu pošta ne pokaže, naj pošlje naročnino po poštni nakaznici. Najbolje je denar naprej poslati, ker se tedaj začne takoj redno pošiljati »Slovenski Gospodar« in si gotovo takoj v seznamu onih, ki pridejo v poštev pri žrebanju!

Da bo vesela Velika noč, naročite »Slovenskega Gospodarja«!

Papež si je izbral poletno prestolico. Po sklenjeni pogodbi med Vatikanom in Italijo si je izbral papež kot prestolico za poletni čas vilo Gandolfo. Kupili še bodo tudi sosedno vilo Barberini, ki ima obsežen park in je bila svojčas last papeža Urbana VIII. Ta posest meri 44 ha več nego cela nova vatikanska država.

Trije ministri Udržalove čehoslovaške vlade so odstopili. Ta odstop ne pomenja krize komaj sestavljene vlade, ampak je le osebnega značaja in bodo ti ministri zamenjani z drugimi. — Razmerje med Vatikanom in čehoslovaško republiko se vedno izboljšuje. Vlada je darovala 1 milijon čehokron za papežev zavod sv. Janeza Nepomuka v Rimu in bo zastopana po posebnih zastopnikih pri slovesni blagoslovitvi zavoda v aprilu. Sploh se vodijo med Vatikanom in čehoslovaško ljudovlado pogajanja radi sklepa posebne pogodbe (konkordata) med obema. — Iz Rusije izgnani bivši boljševiški organizator rdeče armade Trockij je bil prepehlan iz Carigrada v Angoro. Po najnovejših poročilih bo ponudila Trockiju Čehoslovaška pribežališče pod pogojem, da se bo naselil na Češkem kot popolnoma mirna zasebna osebnost.

O Mehiki se je pisalo zadnje dni zelo veliko o vstaji, ki je izbruhnila proti se danji čisto protikrščanski vladi. So že bila poročila o uspehih ustašev, ki zahtevajo odstranitev sedanjih vladnih mogotcev in prostost za katolike. Nankrat so pa vesti o ugodnem napredovanju vstaje potihnile in sedaj javljajo, da bo začasni predsednik Portes Gil vzel upor kot novi povod za kruto preganjanje mehiških katoličanov. — Vlada baje pripravlja razlastitev imetja mehiških katoličanov.

CENJENE NAROČNIKE,

ki še niso vsaj deloma poravnali naročnine za tekoče leto, opozarjamo, da se jim z današnjo številko ustavi list. — Prosimo jih torej, da se poslužijo že prej pripeslanih položnic ter pošljejo naročnino. — »Slovenski Gospodar« stane za celo leto 32 Din, za pol leta 16 Din in za četrt leta pa 9 Din.

Kupujte srečke!

Za Veliko noč dobite lahko zastoj radio ali pa blago za obleko (moško in žensko), če si kupite srečko Prosvetne zveze v Mariboru za 5 Din.

Ne zamudite loterije Prosvetne zveze! Naročite si srečke!

Kako bi bil nesrečen tisti, ki je dobil srečko Prosvetne zveze v Mariboru, pa je ne bi plačal vsaj do 24. marca! Srečka bi morda zadela glavni dobitnik, toda on bi se lahko obrisal zanj; kajti ne plačana srečka nima veljave. Zato jih hitro plačajte!

Naročniki »Našega doma« glejte, da vam sreča ne uide! Plačajte drugo srečko, da je prva Vaša zastoj!

ZA NEDELJO

Sv. Gabriel od Žalostne Matere božje.

Spominski dan 27. februar.

Franc Possenti — to je bilo rodbinsko ime Gabrielovo — se je narodil 1. marca 1838 v rojstnem mestu sv. Frančiška Asiškega kot 11. izmed 13 otrok precej premožne in odlične krščanske družine. Njegov oče je bil uradnik in je bil kmalu nato na lastno prošnjo prestavljen v Spoleto, to pa zato, da bi svojim otrokom lažje preskrbel boljšo vzgojo. Tu je pa družino zadel bridek udarec; umrla jim je mati, stara komaj 38 let.

Vso vzgojo otrok je moral vzeti na svoje rame oče. Rešil je to nalogo izvrstno. Vsako jutro je eno uro molil in premišljeval. Nato je šel k sv. maši, h kateri je jemal seboj tudi svoje otroke. Po dnevu je vestno delal v uradu, zvečer je zopet prišel med svoje otroke, ki jih je izpraševal, kje so po dnevu bili, česa so se naučili itd. Povdarjal je pri vzgoji še prav posebno eno točko, da naj se varujejo slabih tovarišev.

Franc je obiskoval nižje šole v zavodu Bolških bratov, višjih nauk se je učil pri jezuitih. Bil je v glavnem plemenitega mišljenja, a imel je tudi nekatere napake. Bil je silno nagle jeze in razburljiv. Kar pa je bilo še nevarnejše, bil je tudi zelo nečimeren. Ker je bil zelo nadarjen, prikupljive zunanosti in prijetnega nastopa, so ga videli povsod radi. To pa je porodilo v njegovem srcu željo: ugajati in ugajati. Čevlji, obleka, kravata, frizura, vse je moralo biti po najnovejši modi. Gledal je, da je nastopal povsod brez vsake hibe, da ga je vse občudovalo. Začel je tudi zelo hrepeneti po zabavi, posebno ples mu je bil čez vse. V vsem mestu je bil znan le pod imenom: »Veseli Franc« ali pa »Mali plesavec«. A nekaj vidimo na njem: Pri vsej svoji nečimerosti in zabaveželjnosti ni niti enkrat bil nizek ali podel: kdor si je dovolil v njegovi navzočnosti le eno nedostojno besedo, je dobil gotovo oster ukor.

Vendar pa bi njegovo življenje le u-tegnilo postati za njega nevarno. Tu pa je začela posegati v tok njegovih dni neka višja moč. Cvetoči mladenič naenkrat nevarno zbolil. Na bolniški postelji je začel iskreno moliti za zdravje in je obljubil, da hoče stopiti v kak red. Res ozdravi, a ko je zdrav, je že zopet »veseli Franc« in kar nič ne misli na življenje v samostanu. Kmalu ga zopet napade huda bolezen vrata, tako da je v smrtni nevarnost. Zopet obnovi svojo obljubo in že govori tudi s svojim spovednikom o tem. A ko ozdravi, nadaljuje svoje življenje. Tu pa se na lovu hudo ponesreči, vrhu tega mu umre še sestra, na katero je bil posebno navezan. Veseli Franc in mali plesavec vidi v vsem tem božjo roko in razodene tudi svojemu očetu obljubo, ki jo je bil napravil. Oče se tega odkritja nekako prestraši, češ, da njegov tako živi sin vendar ni za samostan in mu začne odgovarjati. Franc poslušaja tudi očeta. A prišla je osmina praznika Vnebovzjetja

Marijinega. Ta dan se že od zelo starih časov vrši v stolnici v Spoletu procesija s starodavno Marijino podobo. Tudi Franc je bil pri procesiji. In tu se mu naenkrat zazdi, da ga je Marija ostro pogledala in rekla: »Ti veš, da nisi za svet! Kaj se še mudiš v njem? Stopi v kak red!« Franc gre v samotni kot cerkve, se razjoče in v njem dozori sklep, kakor hitro mogoče stopiti v samostan. Povedal pa o tem ni nikomur, kakor le svojemu spovedniku, ki ga je po natančnem premisleku potrdil v njegovi nameri in mu svetoval, da stopi v red pasionistov, to je redovnikov, ki posebno premišlujejo in častijo trpljenje Gospodovo. Na zunaj čisto nič ni pokazal tega svojega sklepa. Hodil je z očetom na razne zabave, pri slovesnosti ob koncu šolskega leta je nastopil kot deklamator v najnovejši modi, a čez par dni, dne 10. septembra, je predstojnik zavoda drugim gojencem naznanil presenetljivo novico: »Veste kaj? Mali plesavec je stopil v red pasionistov.«

V redu je dobil ime Gabriel od Žalostne Matere božje. Že v letu poskuša je bil vzor pravega redovnika. Značilne so besede, ki jih je pisal svojemu očetu, ki je izrazil v nekem pismu bojazen o njegovi stanovitnosti: »Nič se ne bojte; ni mogoče zapustiti tako dobrega Gospoda ko je Kristus in tako ljubezni polne gospe ko je Marija!« Ko je napravil redovne obljube, se je njegova gorečnost še povečala. Imel je sicer prestati hude skušnjave proti veri in zaupanju v Boga, a vse je hlabro premagal. Potem se je pričel čas velikega notranjega veselja in velike pobožnosti. Posebno je častil trpljenje Gospodovo, Srce Jezusovo in Marijino, pred vsem pa je bil vzgled pravega krščanskega življenja. V takem življenju je kmalu dozorel za nebesa. Ko je bil star 23 let, se ga je lotila sušica in dne 27. februarja 1862 je umrl z ganljivo molitvijo k Materi božji na ustnicah. Na njegovem grobu so se začeli goditi takoj veliki čudeži: slepi, gluhi, mutasti so ozdraveli, tako da je Cerkev, ko ga je proglasila blaženim, izjavila: »Na njegovem grobu se godijo čudeži, kakor so se godili v prvih časih krščanstva.«

Poleg milosti božje, ki je na očividni način klicala »veselega Franca« in »mali plesavca«, ima veliko zaslug za njegovo večno srečo in tako veliko povečanje gotovo njegov oče s svojo tako skrbno vzgojo, posebno s svojo skrbjo, obvarovati svojega otroka pred slabo tovaršijo. Je to tudi velika točka naše vzgoje. Gotovo ne smemo biti prečrno-gledi in pri mladih ljudeh videti samo slabo. A ne smemo tudi zapirati oči in priznati si moramo, da je danes med doraščajočo mladino, iz katere raste naš prihodnji rod, veliko slabega, veliko gnilega, videti je pred vsem treba, koliko naše mladine, ki odhaja v tujino, tam čisto propade: zgubijo se njihove duše, gnjujejo njihova telesa, nazadnje izgubijo še zadnje — svojo vero. In vzrok tega? Največ slaba družina! Zato, starši, imejte pri vzgoji svojih otrok pred očmi tudi to veliko točko: vcepiti otroku stud in strah pred slabo družino. Dokler jih imate pred očmi, pazite, s kom občujejo, ko jih morate

dati od sebe, vprašajte, kam jih dajam? Krščanski starši se tudi tukaj ravnajo po besedah Kristusovih: »Kaj pomaga človeku, če si ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi.«

Poštena mladina, tebi govori ta svetnik iz novejšje dobe tudi resno besedo! V stolnici v Spoletu mu je Marija govorila: »Veš, da nisi za svet.« Te besede pa veljajo tudi tebi! Ne tako, kakor da bi moral v samostan, da ne bi smel stopiti v zakon. Saj večina ljudi je odločena zato, da živi in dela med svetom. A veljajo vam te besede v tem smislu, da vaše duše, da vaša cvetoča mladost ni za tisto življenje, ki ga je danes žalibog povsod med mladino toliko, za življenje v temi, v blatu, v nesreči. Ne, niste poklicani v to, da bi nosili v sebi mrtve duše, da bi imeli odrasli razjedena telesa, da bi bili širitelji dušne kuge. Poklicani ste v to, da v svojih mladih telesih, na svojih cvetočih obrazih nosite luč in ste širitelji luči ter sreče, ki teče iz te luči.

★

Uspehi boljševiškega divjanja zoper vero. Kakor besni divjajo ruski boljševiki zoper vero, a brez uspeha. Dočim je štelo društvo brezbožcev v Moskvi l. 1926 še 29.000 članov, jih je imelo l. 1928 samo še 7600. Vbili so si boljševiki prav posebno v glavo, vzeti božičnemu prazniku krščanski značaj in hoteli so obhajati »božič brez Boga«. Njihova »božičnica« se je spremenila v pusto in razuzdano pijančevanje, a 90 odstotkov de lavcev v Moskvi in Petrogradu je obhajalo božič po cerkvah. Nato je pisal njihov list: »Ta božič je pokazal neuspeh našega dela proti veri. Kako pomanjkljiv je še naš način bojevanja zoper vero!« Seveda je pomanjkljiv. Nasilje, zasramovanje, zavajanje v nesramnost in razuzdanost — to so stari načini odvriti ljudi od vere. Lepega življenja, družinske sreče, notranje zadovoljnosti pa nevera človeku ne more dati. Za tem pa hrepeni vsako plemenito čuteče srce. Za to pa se ruski narod, ki je v svojem jedru dober, s takim gnusom obrača od boljševiških načinov pridobiti ga za nevero.

Arabčeva modrost. Pred leti je potoval francoski učenjak po puščavi. Za vodnike in spremljevalce je imel nekaj Arabcev. Kakor hitro je solnce zašlo, so Arabci razprostrli svoje preproge, poklekli in molili. Ko so bili gotovi, je vprašal učenjak, ki je spadal v vrsto nad vse pametnih brezvercev, poglavarja Arabcev precej zaničljivo: Kaj ste pa sedaj delali? — Molili smo! — Molili? H komu neki? — K Bogu. — Učenjak se zasmehljivo nasmeji in nadaljuje: Si že kedaj Boga videl? — Nisem. — Si ga že kedaj otipal? — Nisem. — Potem si pa norec, če veruješ v Boga, ki ga nisi videl, ne slišal, ne otipal z rokami! — Arabci niso odgovorili nič. Šli so k počitku, drugo jutro pa zgodaj vstali. Ko pride učenjak iz šotora, pravi: Tu je pa ponoči hodila kamela. — V očeh arabkega poglavarja se posveti in hitro vpraša: Ali ste jo videli? — Ne. — Ali ste jo slišali? — Ne. — Ali ste jo prijeli? — Ne. — No, potem ste pa poseben učenjak, če verujete v kamelo, ki je niste

videli, ne slišali, ne otipali! — Pa, odvrne učenjak; v pesku tukaj vidim sledove njenih nog! — In, pokaže Arabec na krasno vzhajajoče solnce, tam pogledajte pa sledove neskončnega Boga in verujte v njega!

Obsodba na temelju okrožnice papeža Leona XIII. V Buenos Aires, glavnem mestu Argentine, je gospodar odpustil brez vsakega razloga svojega delavca in mu zato ni hotel dati nikake odškodnine. Delavec se je zatekel k sodnji in sodnik je razsodil v prid delavcu, češ, da se gospodar ni ravnal po načelu pravičnosti in ljubezni, ki sta temelj zakonodajstva, kakor je povdaril papež Leo XIII. v svoji okrožnici o delavskem vprašanju.

NAŠA DRUŠTVA

Hoče. Telovadno društvo Orel vprizori v nedeljo, dne 3. marca, ob treh popoldne in ob 7. uri zvečer na prenovljenem gledališkem odru dramatično predstavo v petih dejanjih »Rokovnjača«. Nastopi 28 oseb. Igra je prav posebno lepa in zanimiva, zato vabimo vse prijatelje poštene zabave, da si jo pridete pogledat. Torej na svidenje v nedeljo v društveni dvorani! Bog živi!

Središče ob Dravi. Dekliški tečaj se vrši v tukajšnjem Društvenem domu dne 14. marca. Tudi dekleta iz sosednih krajev vabimo ta dan v našo sredino. Vstopnine ne bo treba plačevati. Natančen spored objavimo prihodnjic. — Orlovska mladina se prav živahno pripravlja na svojo VII. telovadna akademijo v nedeljo, dne 17. marca.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Märsikdo si ne ve kaj začeti po dolgih zimskih večerih. Res je, da je pri vsaki hiši naročen skoraj kak častnik, kjer ni, pa je žeteli, da si ga naroče! Vendar pa še kljub temu pogreša posebno mladina dobre knjige, s katero bi si v pouk in zabavo krajšala dolge zimske večere. Gotovo še ti vsi ne vedo, da se dobijo pri Izobraževalnem društvu v Društvenem domu vsako nedeljo, ako se vpišejo kot člani, na posodo zelo lepe povesti in podučne knjige, ker se tam izposojujejo za teden dni, večje za 14 dni. Seveda morajo člani toliko redni biti, da redno vračajo in ne poškodujejo knjig in pa tudi da na članarino ne pozabijo. Zato pa le vsi, ki si želite dobrih knjig, dajte se vpisati, ker čim več bo članov, več se bo lahko nabavilo novih ter lepih knjig.

NOVICE

Roparski napad in rop. V nedeljo, 24. februarja, krog 6. ure zvečer, sta prišla dva nepridiprava v stanovanje imejitelja menjalnice na glavnem kolodvoru v Mariboru g. Rajka Ločnika na Meljski cesti 10. Hotela sta imeti avstrijske šilinge. Ko je hotel Ločnik izvršiti izmenjavo, mu je vrgel eden v oči popra, drugi ga je udaril z boksarjem ob senca s tako silo, da se je onesvestil. Ko se je prebudil udarjeni čez kako uro, je začel klicati na pomoč. Na pomoč prihiteli stražnik in dva gospoda so ugotovili, da sta odnesla lopova iz blagajne 120.000 Din gotovine in 20.000 Din v vrednostnih papirjih. Od drznih roparjev je ostalo par prstnih odtisov na blagajni in sicer je zabrisana doslej za nji-

ma vsaka sled. G. Ločnik je bil zavarovan proti vlomu.

Volkovi v Dravski dolini. Iz Libelič poročajo: Pride obmejni stražnik in prinese vest: V Strojni sta videla dva stražnika 10 volkov. Hoteli so vdreti v svinjak. Gospodar, ki je šel gledat, kaj da je, se je komaj rešil. Zvečer istega dne prinese nekdo vest, da so volkovi gostilničarja Blatnika blizu Guštajna raztrgali. Vse pomiluje dobrega moža! Potem še telefonira orožniška postaja Guštajn v Dravograd, da so volkovi v Črneški gori, tik nad cesto, ki vodi iz Libelič v Dravograd. Tudi časniki so pisali, celo nemški! Torej že mora nekaj resnice biti. Lovci so se pripravljali, pa pred desetimi volkovi njim je upadlo srce. Strah povsodi! Otroci pridrve prestrašeni iz šole. Par dni jih sploh ni v šolo. Ko je moj kosmati pes šel malo pogledat na večer po vasi, začnejo Greta in Cilka vpiti: Volk! Volk! Preizova Micka si ni upala več svinj krmiti, ker stoji hiša blizu gozda, kjer morda volkovi preže, kdaj se človek iz hiše prikaže. Kdor se ni bal, bili so goški prebivalci, ki ne vedo prav nič o volkovi. Se ne zmenijo zanje. Hudi mraz, visoki sneg, ki ovira promet, pa tudi šaljivost pustnega časa je vzrok, da je vest našla pri ljudeh rodovitna tla. To je pa trajalo le par dni. Danes nihče več ne govori o volkovi v bližini!

Občutne posledice letošnje zime. Iz Laporja poročajo: V vaši Hošnica pri Laporju je kmet Šerec. Ker je bila zadnje dni neznoša zima, je spravil revež v toplejši goveji hlev tudi svinje in kokoši. Da bi živali v noči prehudo ne prezebale, je postavil na sredino hleva v posodi tlečo žrjavico. V noči se je od te žrjavice iz nepojasnjene vzroka vnel gnoj, da je le tlel, razširil dim in ni zagorel v plamenih. Ko so zjutraj od urli hlev, so našli od dima zadušenih: 6 glav goveje živine, 3 svinje, 15 kokoši in 2 podgani. Ko bi bili takoj raztelesili govedo in svinje, bi bilo meso še užitno, a so čakali po nesreči celih 36 ur, ko so ostale vsega pomilovanja vrednemu revežu le še živalske kože.

ZANIMIVOSTI IN NOVICE IZ ORMOŽA.

Neki tukajšnji posestnik je prišel med vojno v ujetništvu celo v Indijo, kjer je doživel čudovite reči. Kar zanimivo ga je poslušati, kadar obuja spomine in pri poveduje o svojih doživljajih. Iz Indije se je vozil v Evropo na angleški ladiji. Pa ga pokličejo sedaj pred nekaj dnevi po tolikih letih na glavarstvo v Ptuj, tam razgrnejo pred njim cel kup spisov in razložijo, da angleška vlada terja od jugoslovanske vlade povračilo prevoznih stroškov za tega moža. No, morebiti se bo pa angleški stric le dal kako pobotati, da bo rekel: »Pa naj bo, saj vem, da ste Jugoslovani le uboge pare, pa — vam šenkam teh par funtov šterlingov.«

Oni dan se je nekdo jezil, da je agent prekanil njegovo ženo in hčerko. Pregovoril ju je, da sta dali svoji sliki, da ju poveča. Res je poslal nekaj po poštne povzetju za 90 Din velik papir, toda notri je bila samo ena malo povečana slika. Mož je zaključil z besedami: »Mi sami smo krivi, da nas agentje zlorablja-

jo, zakaj pa verjamemo njihovim sladkim in priliznjenim besedam? Če hoče mo kaj takega imeti, dajmo rajše dom čemu obrtniku narediti, ta nas vsaj ne bo upal zlorabljati. Sploh pa je najbolje vsakega agenta, pa naj ponuja karkoli hoče, na hitro odsloviti, ga ne poslušati in nič pogledati, kaj ponuja. Kajti takoj zagradi za celo roko, če mu ponudimo samo prst. Pregovori nas prav gotovo četudi ne bi imeli denarja za najpotrebnejše.« — Prav govoriš, mož!

Zadnjič so pri neki hiši začudeno gledali, ko so potegnili iz vodnjaka vodo ki je smrdela po karbolu. Ni preveč verjetno, da bi bil karbol privrel iz zemlje od spodaj, ampak je prišel najbrže od zgoraj! Kdo je bil tako prijazen in zakaj je vodo zabelil s tako mastno dišavo, se ne ve. Slišite, ljudje božji, karbol ni, da bi se vlival v vodnjak tako kot jesih iz bučno olje na salato!

V gozdu med vasjo Frankovci in Humje dalje časa živi nek čudak kot jazbec v duplini. Če ga otroci zagledajo, vsega zaraščene in zanemarjenega, se s krklom razpršijo, vendar pa ni še nikoli nič žalega storil tako, da bi se mu moglo dokazati. Baje sa ga orožniki že par krat vjeli, pa so ga morali izpustiti, ker ni bilo pravih dokazov proti njemu. Je baje doma iz neke vasi nad Ptujem. Je pa uganka, s čim se mož hrani. Najbrže se ne zadovolji samo s sladkimi koreninami, žirom in medom od čmrljev, še posebno pozimi bolj težko. Ljudje so celo govorili, da se včasih ponoči kar naenkrat pojavi na cesti blizu humskega pokopališča avtomobil, pa izginejo senca, obložene z vrečami, v šumo, se vrnejo in avtomobil zopet neznano kam odbrni. A to bo le samo pripovedka. Zda po zimi bi se pač dalo lahko dognati kaj je na tem: če ni ta čudni samotarec ali zmrznil, ali odšel v varnejše skriva lišče, ali celo na svoj dom, kamor pa človek spada.

Zadnjič se je slišalo, da se je za družbo sv. Mohorja priglasilo že 20 novih udov. Če ostanejo še vsi lanski člani zvesti, bomo presegli številko 200 in tako znatno zlezli v odstotkih naprej. Sami ne zamudite prilike, kmalu se zglasti pri gospodu župniku! Onih 20 dinarjev bodete že lahko zmogli, zato pa dobite lepah knjig.

Zastrupljenje cele družine. Ribičeva družina iz Trgovišča pri Veliki Nedelji obstoječa iz gospodarja, gospodinje in dveh dekel, se je te dni neprosto voljno, z izjemo male dekle, preselila v Ormož. Ko so oni večer jedli kašo, so se vsi zastrupili, k sreči ni bilo smrtne nesreče. Najbolj je občutila bolečine gospodinja, pokazali so se na telesu izpuščaji, zato se je zatekla v ormoško bolnico. Manj sta bila zastrupljena mala dekla in gospodar, nič pa večja dekla, ki si je s kašo samo ustnice namazala, pa odložila žlico, češ: joj, kako je danes kaša vroča! Drugo jutro so sosedje preiskali kašo in našli v nji zrnca arzenika. Zato so vsi skupaj naznanili orožnikom, ki so po kratkem zaslišanju odvedli starejšo deklo v ormoški zapor.

Žrtev snega je postal mladenič Ivaj Fošnarič pri Sv. Trojici v Halozah, stal 15 let. Dne 15. februarja se je vračal na dom iz trgovine. Zasul ga je velikanski

plaz svežega snega, ga vrgel v globočino, kjer so ga našli v soboto popoldan mrtvega 10 m globoko pod snegom — Isti dan je plaz zasul Franca Pernek iz Ložin, starega 40 let. Gnal je živino na vodo v dolino. Dva dni je odkopavalo sneg čez 20 mož, v soboto so našli Franca zmrzlega. Obema blagima hišama naše iskreno sožalje pri težki, nenadomestljivi izgubi, rajnima mir in pokoj!

Padel z voza, si razbil lobanjo in obležal mrtev. V sredo, dne 20. februarja, se je v Trbovljah pri vožnji smrtno ponesrečil hlapec zaloge piva Union, Matjev Ahaj, doma iz Vrbolje v konjiškem okraju. Imel je naročilo, iz sipališča na Polaju pripeljati voz premoga. Ponesrečeni je imel navado, stati med vožnjo na vozu; tudi tokrat je storil tako. To ga je stalo življenje. Prišedši na Polaj, mora voz preko železniškega tira, da se voz more obrniti. Kolesa so se pri tem zadela ob tračnice, nato pa jih sunkoma preskočila in ta sunek je na vozu stoječega Ahaja vrgel z voza. Pri padcu se je zapletel v vajeti in vprežno opremo. Konji so potegnili naprej, Ahaj pa je z glavo zadel ob voziček, napolnjen s premogom. Udarec je bil tako hud, da je vozniku razklalo lobanjo in je bil nesrečnež takoj mrtev. Prepeljali so ga v mrtvašnico. Pokojni je bil mladenič mirnega in priuknega značaja.

Mož izkopal ženo z rokami izpod 5 m debelega snega. Trboveljski rudar Jan. Giuliotti je šel pri 23. stopinjah mraza dne 12. februarja po svojo ženo Jero, ki je bila na svojem domu v Dobovem pod Kumom radi smrti očeta. Na zahodnem pobočju Kuma se je utrgal nad obema plaz, odnesel ženo s pota in jo zasul. Ko se je hotel mož lotiti odkidavanja žene, je pridrvel nov snežni plaz in deloma zasul še njega. Ko je rudar skušal rešiti samega sebe, je prišel plaz še enkrat, ga zasul do vratu, ženo po čisto. Z veliko težavo se je mož izkopal in začel klicati ženo, ki se mu je oglašila izpod snežene plasti. Z golimi rokami se je lotil razkopavanja 5 m debelega snega, ki je bil tudi še trd. Delo so ovirali vedno novi plazi, ki so zasipavali sproti — kar je izkopal. Po nadčloveškem trudu se mu je posrečilo, da je spravil ženo živo in nepoškodovano izpod plaza.

Smrtna nesreča pri Sv. Janžu pri Zibiki. Vsled velikega snega, katerega je zapadlo letošnjo zimo izvanredno veliko, tako da še stari ljudje ne pomnijo takega, se je pripetila dne 15. t. m. velika nesreča, katere žrtev je postal posestnik Franc Stoklas. Bil je po opravkih v Loki pri Žusmu. Na poti proti domu se je utrgal na njega z nekega hriba snežen plaz in ga popolnoma zasul. Drugo jutro so ga izkopali mrtvega. Bil je po poklicu tesar, miren in delaven mož. Zapušča ženo in štiri že odrastle otroke. Svetila mu večna luč! Prizadeti rodini naše iskreno sožalje!

Požar iz dimnika. Dne 16. februarja ob treh zjutraj je upepelil požar hišo in gospodarsko poslopje zidarskega mojstra v Laškem gospoda I. Voleta. Gasilci so ogenj omejili in rešili nekaj reči. Ogenj se je razširil na poslopja iz dimnika.

V ZAGREBU SO OBESILI ŠTIRI TOLOVAJE.

V sredo zjutraj 20. februarja so bili obešeni v Zagrebu 4 tolovaji, člani zloglasne Prpičeve roparske bande.

Vsem je še v živem spominu slavonški ropar Čaruga, ki je bil obešen pred leti v Osijeku. Čarugov učenec in pomagač je bil takozvani Prpič Mali, katere mu se je posrečilo skriti se v času, ko je zagrabila roka pravice Čarugo.

Po Čarugovi smrti je osnoval Prpič svojo lastno tolovajsko bando, ki je bila par let strah in trepet Slavonije ter Hrvatske in se je enkrat celo upala v Rštajn pri Rajhenburgu.

Prpič in tovariši so prišli slučajno lansko leto pod ključ in se jim je dokazalo na zatožni klopi 37 raznovrstnih zločinov, pri čemer so naropali 213.478 Din gotovine, za 168.470 Din raznih vrednosti, večjo svoto dolarjev, frankov in zlatnikov. Pri tem so napravili 13 roparskih umorov. Pavel Prpič Mali je bil star 25 let, po poklicu delavec iz Dolja, občina Karlobag; Mijo Vrbanac, ki je hlinil blaznost, 32 let, kmetski sin iz Jame, občina Stankovci; Nikola Brdarič, 32 let star, kmet iz Maje, občina Glin, in Marjan Krmpotič, delavec z Reke.

V torek, dne 19. februarja, je bila razglašena končna, iz Beograda potrjena, razzodba, ki se je glasila: Pavle Prpič Mali, Nikola Vrbanac, Nikola Brdarič in Marjan Krmpotič so obsojeni na smrt na vešalah. Smojverju je kazen znižana od dosmrtno ječe na 20 let, Budaku od 15 na 10 let, Prpiču Cigotu od 5 na 4 leta.

Na smrt obsojeni so sprejeli razglasitev smrtne obsodbe precej mirno, le Vrbanac je hlinil zmedenost do 10. ure v torek predpoldne, ko je sam priznal, da je pri pameti. Duhovnika je odklonil, je jedel ter pil in izjavljal, da se ne boji smrti.

Ostali trije obsojenci so se skesano spovedali in prejeli sv. obhajilo.

V sredo zjutraj je bil prvi obešen Krmpotič, ki je stopil sam pod vislice in izjavil: »Jaz sem gotov . . .«

Kot drugi je stopil pod vislice Brdarič s cigareto v ustih. Prosil je odpuščanja vse, katerim je storil kaj žalega.

Neskesani Vrbanac je pel, ko je stopal proti vislicam, se rogal sodnemu senatu, radovednemu občinstvu, sebi in zasmehoval vešala. Ko je stopil duhovnik k njemu še v zadnjem trenutku, ga je drzno odklonil. Ko je odvedel krvnik Vrbanca pod vešala, mu je dejal obsonec: »Zebe te v roke, daj, da jaz tebe obesim, pa boš videl, kdo je mojster!«

S cigareto v ustih je izdihnil, a obraz se mu je grozno spačil v smrtnem boju.

Prpič Mali kot poglavar bande je bil obešen zadnji. Izjavil je, da se čuti krivega, pobožno je dvakrat poljubil križ in prosil odpuščanja.

Omenjene zločince je obesil krvnik Dragotin Hart s pomočnikom Tomaševićem. Pri izvršitvi obsodbe je bil krvnik črno oblečen, s cilindrom na glavi in z belimi rokavicami na rokah.

Hart je naslednik lani od kapi zadelega krvnika Mauznerja. Pomagal je Mauznerju pri obešanju v 29 slučajih. Po poklicu je siromašen čevljar iz Sa-

rajeva, oče peterih otrok in rodom iz Prage. Krvniška plača znaša mesečno 800 Din in povrh še mu izplačajo za vsako obešanje po 1000 Din.

Snežni plaz zasul pogrebce. Iz Sarajeva poročajo z dne 20. februarja sledeče: Na Kupreškem polju se je vračalo s pokopališča od pogreba domov 5 pogrebcev, ki jih je pri selu Gotinovci zasul snežni plaz. Ker se niso vrnili domov, so jih šli domači iskat. Izsledili so jih, ker so videli moleti iz snega — človeško nogo. Ko so odkopali sneg, so bili trije izmed pogrebcev že mrtvi, dočim sta dva še kazala znake življenja. Med potjo domov je od teh dveh umrl še eden, drugi pa se bori sedaj še s smrtjo.

Roparski napad pri belem dnevu. V Essenu, v rudniku, na Nemškem, se je doigral dne 22. februarja roparski napad, ki je vrgel roparjem 118.000 mark. V podzemeljskem rovu je čakalo več sto delavcev na izplačilo mezde. Dva uradnika, ki sta nesla zavoj z denarjem, sta hotela po stranskem hodniku v poslopje. Ko sta stopila v vežo, sta jima odprla dva delavca prav uljudno vrata. Nato sta pa potegnila ta uljudneža takoj revolverje in zavpila nad uradnikoma: »Roke kvišku!« Istočasno so se pojavili iz temnega hodnika drugi možje, ki so iztrgali uradnikoma po bliskovito naglo zavoj z denarjem. Štirje možki so vlekli skoraj omedlela uradnika k drugemu izhodu, kjer sta čakala še dva tolovaja. Eden od teh je strahoval uradnika s samokresom tako dolgo, dokler niso odnesli ostali bogati plen na varno in nato je splezal še sam preko zida. Preiskava je dognala, da so se poslužili roparji za izvedbo zločina avtomobila.

Samomor sedemletnega dečka. V Berlinu je skočil pri oknu iz četrtega nadstropja komaj sedemletni fantek Werner Steffler. Pri globokem padcu si je pretresel otrok možgane, polomil roke in je umrl kmalu po prevozu v bolnici. Vzrok žalostnega samomora je surovo pretepavanje otroka od očima.

Mačka, ki je veliko sveta prepotovala. Parnik »Belgeniand« ima mačko, ki se je prepeljala 28krat preko Oceana in se udeležila štirih potovanj okrog sveta.

Sklad za novo bogoslovnico. Kakor se je pričakovalo, tako se je tudi zgodilo! Lavantinci so se vsepovsod z veliko vnemo zavzeli za misel nove bogoslovnice ter darovali ne samo vsak po 1 Dinar, ampak še več. Bog povrni! Ne pozabite tudi v letu papeževe zlate maše na bogoslovni sklad v Mariboru. Ne mogli bi sv. Očetu k 50letnici mašništva bolje častitati, kot da prispevate kamenčke in kamne za zgradbo novega bogoslovja v Mariboru. — Veseli svatje so se v predpustu čestokrat spomnili bogoslovnega sklada z izdatnimi prispevki. Tako na gostiji Majerič-Dolinar pri Sv. Marjeti niže Ptujja 210 Din; Jožef in Marica Kores, Rogaška Slatina, 100 Din; Lorenci-Košič, Laporje, 500 Din; Iznajdljive so družine presv. Srce Jezusovega v Rogaški Slatini; pri obnovitvi ali pri novi posvetitvi Srcu Jezusovemu so vsigdar poslale te družine za novo bogoslovnico v Mariboru po 100 Din in še več. Plačnik naj bo presv. Srce Jezusovo: ne samo tem, ampak vsem!

Čitajte „Slov. Gospodarja“

Vzor možu † R. Lukačiču.

Zalostno sicer, a res je, da najdemo na svetu zelo malo vseskozi poštenih in značajnih mož. Še tisti maloštevilni nas zapuščajo drug za drugim. Potem, ko jih pokrije črna zemlja, bridko občutimo, da jih ni več.

Takšen vzor-mož je bil tudi pokojni gospod Rudolf Lukačič. Četudi ne prihaja več med nas, vseeno ga ne moremo pozabiti. V svojih delih živi še med nami, čeprav krije njegovo truplo že nad 14 dni hladen grob. Gotovo bo dal še tudi »Gospodar«, katerega je pokojni 28 let naročal in prebiral, prostora za par vrstic tako zaslužnemu možu, ki nam je vsem vzgled.

Vzor-mož je bil pokojni. Takšnega se je pokazal zlasti v domačem krogu. Ljubezniv soprog, poln sočutja in skrbi je bil za njo, ki si jo je izbral za družico v življenju. Z njim je bilo lahko nositi križe in težave družinskega življenja, saj je sam vedno vzela na sebe težje breme. Mladí zet pravi: »Pet let sva živela in delala skupaj, a niti enkrat nisva prišla navskriž in nisem slišel ne ene žal besede.« Tudi nikdar ni tožil domačim, če je na tistem veliko trpel. Še zadnji dan svojega življenja ni črnil o bolečinah, niti ni ostal v postelji kljub strašnemu mrazu, samo da ne bi vznemirjal domačih in jim delal skrbi.

Enako dober je bil do svojih otrok. Krščanska vzgoja mu je bila podlaga. S skrbnim očetovskim pogledom je opominjal, če je bilo treba tudi z resno besedo, iz katere je pa vedno dihala nežna očetova ljubezen. Ni pa poznal jeze in kletve, katero očetje vse preveč radi uporabljajo na veliko škodo pravi vzgoji. V dokaz, kako je znal ta preprosti mož vzgajati, naj mi bo dovoljeno sporočiti javnosti troje njegovih pisem. Iz njih zveni velika ljubezen in skrb, ki jo je vedno imel za svoje najdražje. Ko je moral leta 1914 tudi on pod orožje, je pisal svoji ženi sledeče:

»Ljuba žena! Kakor je vladar naredil oklic na svoje narode ob času mobilizacije, tako jaz sedaj napravim oklic na svojo družino kot družinski oče. — Prišel je čas, da se moramo ločiti. Težka je ločitev, pa biti mora. Ljuba žena, vdajva se v voljo božjo! Kot oče svojih otrok nalagam Tebi, da prevzameš vso odgovornost v vzgoji, kar si tudi dosedaj izvrševala. Ne kaži do otrok nobene pristranosti! Jaz kot oče sem dozdale storil, kar je bilo v moji moči, zanaprej pa ne morem. Poslovim se od Tebe, ljuba žena, na ta način, ker mi je najlažje tako. Ako pa je volja božja, da se več ne vidimo, spominjaj se me v molitvi! Z Bogom!«

Svoji mali hčerkici je pisal: »Ne zavedaš se še, kaj je človeško življenje. Živiš v najsrečnejši otroški dobi. Nisi še skusila bridkih časov, ki tarejo človeški rod. Ubogaj svojo mater in svoje učitelje! Naj Ti bo za vzgled Jezus, ki je bil svojim starišem pokoren! Z Bogom! Moli za očeta!«

Starejši hčerki je poslal pismo: »Prestopila si iz otroških let v dekliško dobo. Ne misli sedaj, da Ti ni treba več ubogati. Ubogaj mater, dedeka in babi-

co! Spolnui četrti božjo zapoved! Voli si za tovarišico Marijo, posnemaj njene čednosti! Brzdaj svoj jezik, govori le to, kar je potrebno. Priporoči se Sv. duhu, da razlije nad Teboj svoje darove! — Te kratke opomine Ti daje Tvoj oče, ki ga imej, ako ga ne boš več videla, v blagem spominu! Storil sem za vas o troke vse, kar je bilo do zdaj v moji moči. Ako pa Bog da, da se kedaj zopet vidimo, bo moje največje veselje, če bom mogel najti svoje otroke nepokvarjene. Z Bogom! Tvoj ljubeči oče!«

Vse to so popolnoma njegove besede. Kaj ne, kako krasna vzgoja! Ni imel nobene pedagoške šole, vendar je popolnoma razumel umetnost vzgoje. — Krščanska vera in ljubezen do svojcev mu je narekovala te očetovske nauke in opomine. Taka skrbna vzgoja mora roditi dobre uspehe, saj ji je zagotovljena tudi pomoč iz nebes, ker zidá na najzanesljivejši temelj — na Boga. O, ko bi znali naši očetje in tudi matere tako vzgajati! Koliko poštenih fantov in dobrih deklet bi nam vzgojili, kako bi se zmanjšalo število izgubljenih si nov in padlih hčera! Očetje in matere, vzemite si za vzgled tega vzor-moža in očeta, potem boste pa tudi vi veseli in srečni med svojimi dobrimi in srečnimi otroci!

Kmet, ki nima brige za svoje imetje, ni kmet. Tega se je pokojni zavedal. Zato je bil sam nad vse skrben gospodar. Lepo skrbno obdelano posestvo in lična poslopja jasno pričajo, da je bil tudi tukaj mož na svojem mestu. Ni se spuščal v špekulacije, s pridnim delom je hotel preskrbeti svoje, saj za sebe je bil silno skromen in ni iskal nobene udobnosti.

Toda to še ni vse! Poleg vsega tega se je udeleževal tudi v javnem življenju. Samo naštejemo naj, koliko raznih funkcij je imel! Bil je: občinski odbornik, blagajnik krajevnega šolskega sveta, cerkveni ključar, blagajnik Kat. izobraževalnega društva, član načelstva kmečke posojilnice v Središču, član načelstva vinarske zadruga Ljutomerčan, član načelstva Gospodarske zadruga v Ormožu in v Središču. Povsod je delo rad prevzel in ga tudi vestno vršil. Ko je prišel ves truden zvečer iz polja, je še urejeval račune, ki so bili vedno v najlepšem redu. Ob nedeljah, ko je izvršil svojo krščansko dolžnost, je zopet sedel k raznim zapisnikom ter računal in potem pa se še udeleževal sej. Veliko svojih moči je žrtvoval za katoliška društva. Od njihove ustanovitve pa do svoje smrti jim je stal ob strani in jih vsestransko podpiral. Ko je začela misliti katoliška mladina v Središču na lastni dom, je on delal in skrbel, kakor bi gradil svojo hišo. Zaslepljeni liberalci so hoteli v svoji čudni kratkovidnosti delo ovirati. Dvakrat se je moralo delo na Društvenem domu ustaviti. Lahko si mislimo, kako je bolelo to za vse dobro navdušenega moža, ki pa se ni dal splašiti, saj je vedel, da dela za pošteno in

koristno stvar. Kljub vsem intrigam je pa bil Društveni dom zgrajen in že šest let služi krščanski prosveti ter bode še leta in leta zavetišče in šola odraščajoči mladini. Pokojni je skrbel za ta dom kakor za svojega, pa tudi njegova hiša je bila vedno na stežaj odprta in karkoli so katoliška društva rabila, so dobila pri njem. Starši, v tem domu je vaša mladina na varnem, zato jo pošljite tja in koristili boste otrokom, pa tudi sebi. Katoliški starši, kjerkoli imate katoliške domove, zavedajte se, da tja spajajo vaši otroci in nikamor drugam.

Še veliko bi se dalo povedati o tem možu. Zlasti bi se še lahko od njega učili ljubeznivosti v občevanju. Z vsakim človekom, tudi z nasprotnikom, je bil vedno uljuden in prijazen. Tudi ustregel je vsakomur, kjer je le količkar mogel in velika je vrsta tistih, ki so mu iz srca hvaležni za izkazano dobroto.

Ni še minilo leto, kar sva se prvič v življenju videla, vendar ga ne bom mogel pozabiti. Dne 1. aprila bo eno leto, ko sva se sešla, ne na njegovem domu, ampak v Društvenem domu. Prodajal je vstopnice za »Pasijon« in me s skrbnim očesom pogledal kot oče. Upam, da zdaj Tvoje duševno oko gleda, kar naše oči še ne morejo, in uživaš plačilo pri Vsemogočnem za svoje neštivilne dobrote. Tvoje truplo, Rudolf, počiva na našem ljubkem pokopališču in mi je postalo še dražje, odkar je sprejelo tudi Tebe. Zlato solnce bo vsaki dan prisvetilo in poslalo tople žarke čez širno ravan — a Tebe ne bo predramilo. Drava bo nemirno šumela mimo noč in dan — Ti pa boš v miru. V »Mladolesu« bo šumelo drevje v vetru — Ti pa boš molčal. Nad Tabo se bo kmalu dvigal škranjec in pel svoje pomladansko pesem — Ti pa boš spal. Dragi Rudolf, počivaj mirno v domači zemlji, ki si jo tako ljubil. Naj Ti bo lahka gruda, ki si jo pojiš s svojim znojem. Tvoja duša pa naj uživa plačilo pri večnem Bogu. Na svidenje nad zvezdami!

Stakne, kaplan.

Zanimivosti.

Več solnc na nebu.

Letošnja izredno ostra in dolga zima je tudi doba prav posebnih nebesnih pojavov. V torek predpoldne so opazovali po raznih krajih mariborske in ljubljanske oblasti prikazen več solnc. Kako je zgledal ta pojav v očeh opazovalcev, hočemo navesti dva primera.

Kako so gledali prikazen kar štirih solnc — Ljutomerčani?

Poročilo iz Ljutomera se glasi: »V torek ob pol 16. uri smo v Ljutomeru opazovali nenavaden pojav. V precejšnji oddaljenosti od izredno bleščečega solnca je bil nežen mavričast kolobar, in v njem so stala v enakih presledkih štiri meglena solnca z medlo svetlobo: na le-

Družinsko Prafiko za leto 1929

še doblite v vseh večjih prodajalnah papirja in trafikah, ako se še iste niste nabavili dosedaj.

vi, desni, zgoraj in spodaj. Slednje je bilo za hribom. Od solnc na levi in desni je izhajal precejšen odsev, toda le na zu nanji strani kolobarja. Nebo so pokrivali tanki oblaki. Najprej je obledelo gornje solnce, potem je debelejši oblak izbrisal levega, ki se je pozneje zopet prikazal, najdalje časa se je videlo desno. Prikazen je izginila ob 16.30.«

Kako je bilo s prikaznijo v Ljubljani?

Dne 19. februarja, kmalu po 9.30 so videli v Ljubljani na nebu lahek, bel, nitkast obroč, ki je bil ponekod nekoliko gostejši. Na obeh straneh solnca je bilo videti že dve svitli solnci, ki sta žareli rdeče na straneh, obrnjeni proti solncu. Na levi strani solnca je bilo opazati še dve bledejši solnci. Najlepši prizor je bil okoli 10. ure predpoldne. Navpično nad vodoravnim obročem so se spuščale mavrice, ki so se potem križale.

Slično kakor zgorajni poročili, se gladijo vsa iz Slovenije. Prikazen več solnc opisuje zgodovinopisec Valvazor l. 1515. Takrat so se pokazala na nebu tri soln-

ca 10. februarja v treh mavricah. Prikazen več solnc smo doživeli po naših krajih v torek po preteku 414 let prvič.

Razlaga prikazni.

Opisani nebesni pojav je čisto naravna posledica letošnjih izvanrednih vremenskih razmer. Prikazen več solnc je nekaj navadnega za severne kraje proti severnemu tečaju in je nekaj sličnega, kakor fata morgana, ki je doma po najbolj vročih puščavah. Več solnc na nebu je posledica različnih zračnih struj. Na kraju, kjer je bilo videti izredno prikazen, sta zadeli skupaj dve zračni struji: topla in mrzla ter redka in gosta in odsev te zmesi mešanega zraka je bila prikazen več solnc.

V starih časih so pripisovali izrednim prikaznim na nebu izbruhe vojsk, kužnih boleznih, povodenj, gladu in raznih drugih večjih nesreč.

Pojavi izrednosti na nebu so le posledica vremenskih razmer, jih danes lahko razložimo čisto naravnim potom in niso znamenja za kako nesrečo.

gonijo tako dolgo, dokler ne omaga, in na spomlad iz čolnov.

Torej na jesen koplje Ostjak po gozdih globoke in široke jame za enega losa. Odprtino pokrije z dračjem in nerodna žival pade v past.

V visokem snegu in ostri zimi se podi los okrog po gozdovih po 3 do 6 komadov skupaj. Brzi Ostjak preganja žival k nogam tako dolgo, dokler ne opeša in se postavi preganjalcu v bran. V trenutku, ko nastavi los rogovje, da bi podrl lovca, skoči ta za drevo in ustrelj nerodneža iz zasede. Na spomlad prežijo na lose v čolnih, ko bredejo preko rek iz ene strani na drugo.

Pogon za divjimi jeleni in medvedi je težavnejši, a je tudi na tem polju Ostjak pravcati mojster.

Kakor je razvidno iz omenjenega, se preživlja narodič Ostjakov z lahkoto, a bo po nekaj desetletjih izumrl radi — preobilnega zavživanja žganja.

★

Komu prepuščajo Mongoli mrtve.

Mongolska plemena, ki so nastanjena ob robih grozne puščave Gobi v Srednji Aziji, prepuščajo mrtve psom. — Strašna je ta trditev, a resnična.

Indijci nosijo mrtve iz mest in jih polagajo na posebne lesene ali zidane stolpe čisto kje prosto na polju. Izpostavljenega mrtveca se lotijo veliki jastrebi, ki oklujejo v par urah truplo do belih kosti. Jastrebi mrhovinarji, ki opravljajo službo grobokopov, so pri indijskih plemenih v največjih čisljih. — Zgoraj omenjeni Mongoli, ki so pastirski narod, redijo izredno veliko najbolj divjih in požrešnih psov.

Ako oslabi ali zboli Mongol na smrt, ga prenesejo malo pred izdihom iz glavnega taborišča pod poseben šotor. V majhnem šotoru, ki je pri siromakih le ena raztrgana večja cunja, se poslovi bolnik od tega sveta. Kakor hitro je umrl čisto sam in zapuščen, spustijo nad šotor gladne pse, ki požrejo mrliča — s kostmi vred.

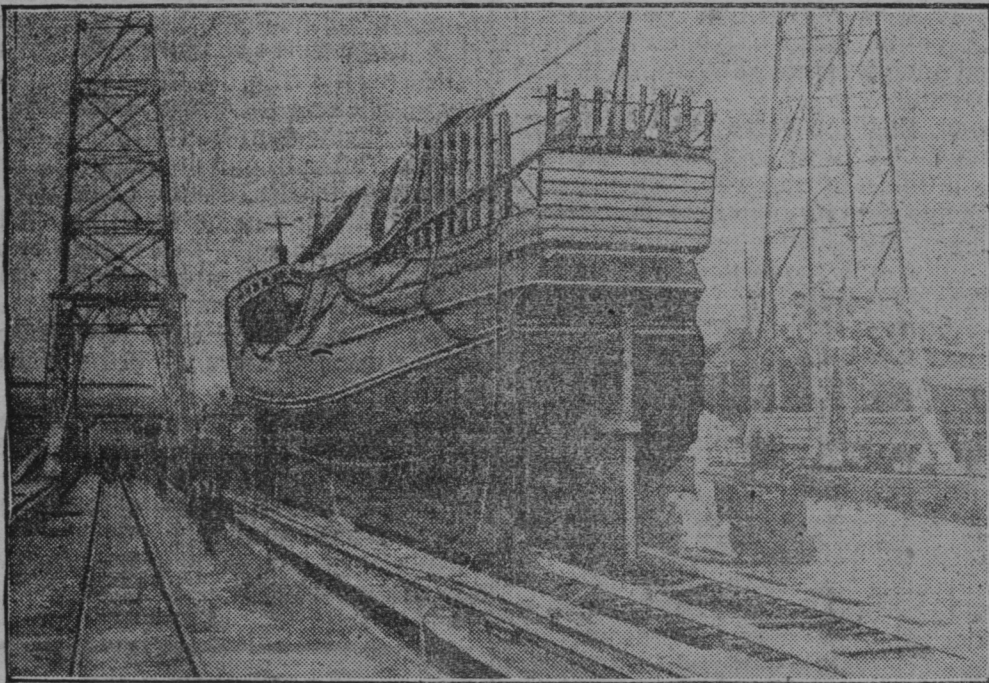
Zunaj večjega mongolskega mesta Urga se podi po prostem polju na stotine podivjanih psov. Te živali se preživljajo od mrličev, katere nosijo ven iz mesta na prosto. Čim hitreje požro psi mrliča, tem svetejše je bilo njegovo življenje.

Mongolske kneze in bogatine mečejo kot mrliča razven psom tudi ribam. Le najbolj sveto živéce osebe po smrti sežgejo. Ali bo mrtvi vržen psom ali ribam, ali bo zažgan, o tem odločajo posebni preroki iz duhovniškega stanu.

Usoda umrlega človeka je najbolj čudna, brezsrčna in popolnoma divjaška še danes le pri nekaterih azijskih narodih in plemenih.

★

Društvo katoliških advokatov. V Rimu so osnovali katoliški odvetniki društvo sv. Alfonza Ligorskega. Sv. Alfonz je bil advokat in je vršil ta poklic od leta 1715 do 1723 in radi tega so si ga izbrali advokati za svojega patrona. Sv. Alfonz je že bil kot 16letni mladenič doktor prava in začel advokatske posle v starosti 19 let.

Ladja »sv. Marija, na kateri je odkril Kolumb Ameriko. Na Španskem so zgradili po nekdanji ladiji novo v spomin na Kolumba.

Narod, ki izumira.

Učenjaki in narodoslovci so se začeli v zadnjem času posebno zanimati za Jenisejske Ostjake. Ostjaki so narodič, ki šteje danes komaj še 700 duš in prebivajo po gozdovih ob sibirski reki Jenisej in njenih pritokih. Teh par sto ljudi je še edini preostanek nekoč močnega in daleč po sibirskih pokrajinah razširjenega naroda.

Ostjaki se pečajo in preživljajo še danes izključno le z lovom. Predvsem lovijo veriverice, ki skačejo po nepopisno obširnih gozdovih Sibirije v velikih množinah. Druga žival je sobolj, ki daje eno najboljših in najbolj dragocenih kožuhovin. Ostjak izkupi za 1 veriveričino kožo 1.50 rublja, za soboljevo 200 rubljev. Radi izredne lovske sreče in dragocenosti kožuhovine bi bil lahko vsak Ostjak bogatin, pa je ravno nasprotno resnica. Več ko izkupi, več za-

pije na dragem žganju. Po leti in jeseni je popolnoma suh na žepu in komaj že čaka na izkupiček lova.

Visok sneg in led začenjata po Sibiriji v sredini septembra in decembra doseže zima — 50 stopinj C. Prava zima se začne za Ostjaka šele januarja, ko se poda na lov za tri mesece. V lovišča se podajo moški na saneh in s psi-gonjači. Prehrano prinesejo lovcem ženske.

Pred dobrimi 10 leti je preganjal Ostjak zver z lokom in pušico in šele v novejšem času se je oprijel puške. Radi dragocenega kožuha lovijo sobolje tudi še danes v mreže.

Še trojna divjačina preživlja Ostjaka in to so los, divji severni jelen in medved.

Los je precej velik in ga lovijo na trojen način. V jeseni ga izvablja lovciv v zemljo izkopane jame, po zimi ga

Milijonar razdelil svoje imetje revelem. Angleški grof Ennismor, sin lorda Lisboola, eden od najbolj bogatih Angležev, je daroval svoje ogromno premoženje novoustanovljeni dobrodelni organizaciji, ki se imenuje »Društvo bližnjega«. Ta organizacija bo razdelila grofovo imetje med siromake. Istočasno se je odpovedal grof grofovskemu dostojanstvu in je pozval tudi druge angleške plemenitaše, da se naj ravnajo po Kristusovih naukih.

Raziskovanje južnega tečaja preloženo na poletje. Ladja »Eleonor Bolling«, ki zalaga raziskovalce južnega tečaja pod vodstvom Amerikanca Byrda z vsemi potrebščinami, se je vrnila v soboto, dne 16. februarja iz Kitovega zaliva v Dunedin na Novi Zelandiji. Takoj ko bo natovorila živila, se bo zopet vrnila v Kitov zaliv k raziskovalni ekspediciji. Kapitan tega parnika je izjavil, da bodo raziskali južni tečaj s pomočjo letal šele bodoče poletje, ker za tedaj upajo na najbolj ugodne vremenske prilike. Prvi cilj, kojega hočejo raziskovalci doseči sedaj v zimskem času, je točka, kjer je ponesrečil kapitan Scott. Izredno vreme, ki je objelo lesoteli svet, ovira tudi raziskovalce južnega tečaja.

Listnica uredništva.

Vse dopise in objave, ki niso bili objavljene v tej številki, bo prinesel »Gospodar« prihodnjič.

Novc knjige.

Slovenska pesmarica. Ravno kar je izšla knjiga »Slovenska pesmarica«, zbirka najpriljubnejših narodnih in umetnih slovenskih pesmi, uredil Ante Beg. Cena nevezanemu komadu je 40 Din in se dobi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

ZA RAZVEDRILO

Je že tako! Človek mora od časa do časa pograbit palico, jo mahnuti ven med ljudi, da izve kaj novega. Pa sem jo mahnil oni dan, ko je pošteno snežilo. Kmalu dohitim moža, ki je kar korajžno čakal in pršil tobakove slinje okoli sebe, ko da se je hotel zavarovati proti mrazu in snegu. Beseda je dala besedo in tako mi je mož konečno začel dobrodušno pripovedovati, kaj se mu je nekoč pri čikanju pripetilo. Nek prijatelj, naj kar povem, da je bil to sam gospod kaplan dotičnega kraja, je imel na vado, da je spravljal ogorke in ostanke cigar, pa jih nosil, včasih kar cel zavitek obenem, temu možu. Ta pa jih je skupno z drugimi že prežvečenimi čiki spravljal na polici v hlevu. Zaloga je bila torej vedno polna. Samo stegnili je mož z roko, pa je bil čik v ustih. Neko jutro pa se možu iz čika, ki je bil čutiti nenavadno mehak, izcedi v usta (ki niso bila posebno razvajena) neprijetno dišeča in grenka snov, pa čim bolj žveči, tembolj je neprijetno. »O ti presneti gospod, kaj pa so to pot prinesli! Saj že pravim, na nikogar se ni zanesti, že na

gospoda kaplana ne!« je mož godrnjal, dokler ni vsega mogočno izpljunil. — »Brrr, kosmata kapa, kurja smrt!« zavpije, kajti ni bil oni gospod kriv takšnega čika, ampak kokoš, ki je bila zletela na polico in na nji nekaj odložila. No, kako naj rečem, ni bilo jajce, ampak manjše od jajca, ne, bilo je čisto podobno čiku, a le ni bilo pravi čik. Od takrat naprej pa je bil mož vse bolj previden in je vselej čik z roko potipal, in če se je ta reč v roki »združnila«, je bilo sumljivo, da ni iz dobrodejne tobakove rastline, ampak iz druge fabrike. — In mož je mogočno pljunil pred se, prav tako kot takrat, pa sva si segla v roko in se razšla. Mene pa je ta prigodba vso pot zabavala, da nisem čutil mraza in snežnega meteža.

Z zaslužen nagrado je bila odlikovana stara glavna kolektura drž. klasne loterije Bankovno komanditnega društva A. Rein i drug v Zagrebu radi svojega dolgoletnega vestnega delovanja, s katerim je pridobila zaupanje v javnosti cele države ter ima med čitatelji našega lista mnogo stalnih odjemalcev. Igralcem drž. klasne loterije, ki so stopili s to tvrdko v stik, se more ta le najtopleje priporočati ne samo radi njene solidnosti, ampak tudi, ker jo stalno spremlja dobra sreča ter je tekom let izplačala strankam mnogo velikih dobitkov.

Cene in sejmska poročila.

Mariborsko sejmsko poročilo z dne 22. svejana 1929. Na svinjski sejem je bilo pripeljanih 13 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči od 5 do 7 mesecev stari 300 do 400 Din, 1 kg žive teže od 10 do 12.50 Din, 1 kg mrtve teže od 16 do 18 Din. Prodanih je bilo 9 svinj.

Jajca so dosegla v tej zimski bajno višino v cen 3 Din.

Cene svežim kožam. Lahke goveje kože so po 16 Din, težke po 17 do 18 Din, telečje po 24, svinjske po 21—22 Din 1 kg.

Cene lesu. Na lesnem trgu je povpraševanje za to-le blago: hrastovi pragi holandskih dimenzij; velike količine hrastovih podnic 50 meja, 43, 53, 63 mm, 2.65, 2.85, 2.90 mm, 18—28 cm; testoni vsaka količina; žamana bukoviča od 40 do 100 mm, od 2 m naprej s toleranco 10% kratkega blaga; mehki les tombante 12, 18, 24, 38, 48 mm; morali, polorali in remeljni; hrastovi frizi 25% kratkih, od 30 do 60 dolžine, širine pa malo 4, 5, večinoma 6, 7 in 8 cm, 80% I, ostalo II. Za drva se plačuje sedaj 16 Din nakladna postaja (polusveža), za oglje 80—85 meja.

Žitne cene. Gornjebaška pšenica velja 250, na nekaterih postajah tudi 252.50, sremska 250—252.50 nakladna postaja. Banatsko blago se nudi po 245—247.50. Cene koruzi so za 5 par višje. Bosanski oves je po 247.50.

*

Poškodbe mraza na vinski trti.

Stari ljudje pravijo, da ne pomnijo takega mraza kot je bil letošnji zimo. To je nepobitna toda žalostna resnica. Že v prvih začetkih zime je nastopal o-

ster mraz, kakršnega nismo bili v prejšnjih zimah vajeni. Svoj višek pa je dosegel dne 11. februarja, kateri dan je bil usodepoln za ljudi, živali in rastline. Omenjenega dne so kazali »mrazomeri« okroglo 30 stopinj C pod ničlo. Ne samo ta dan, ampak večji del letošnje zime, je bil prava katastrofa za naše kmetijstvo.

Poglejmo, kakšno škodo je povzročil v gorici. Znaki poškodb mraza na vinski trti so očitni že sedaj, bolj še pa bodo takrat, ko bo nastopilo toplejše vreme. Kako se spozna poškodba po mrazu na vinski trti? Vzame se oster nož in se prereže oko čez polovico od vrha proti dnu. Ako je prerezano oko, ki je sicer v sredini zeleno, temnorujave barve, je znak, da ni več živo — je zmrzlo. Ako se prereže rozga in se vidi med lesom in skorjo temnorujavo črto, je to znak, da so tudi rozge (enoletni les) trpele vsled mraza, ker je uničena živa plast (kambij). Še nevarnejši je slučaj, če se opazijo na prerezu rozge rujave lise, kar znači, da je cela rozga uničena. Če se še odloči skorja raz dvoletnega in starega lesa in je spodaj rujave barve, potem to pomeni uničenje cele trte.

Tozadevne preiskave so se izvršile v vinogradu vinarske šole v Mariboru, pri katerih se je pokazal presenetljiv rezultat. Oster mraz ni prizanesel prav nobeni trti, naj si bo ta ali ona sorta, stoječa v nižini ali višji legi. Posebno so prizadete bujnorojaste sorte in sorte, ki imajo puhel, mehke les. Tako so zelo močno poškodovane sledeče: mozlavec, neuburgovec, beli burgundec, silvanec, veltlinec, portugalka, rulandec in traminec. Pri omenjenih sortah niso šla samo očesa po zlu, ki so mestoma pri prerezu naravnost črna, ampak je tudi na enoletnem in celo dvoletnem lesu živa plast med skorjo in lesom čokoladno rujave barve. Ostale sorte, kot so: žlahtnina, renski rizling, laški rizling, muškati, frankinja in muškati silvanec niso tako močno poškodovane; najde se še mnogo zdravih nepoškodovanih oces. Značilno je to, da so očesa in enoletni les na prisojni strani mnogo več trpeli vsled mraza kot na obratni strani. To pa vsled nagle spremembe v toploti, radi obsevanja solnca. Celo komaj vidne špranje ali razpoke je opaziti v skorji rozg. Trditev, da bi kje mogoče debela plast snega obvarovala omenjene škode, je malo verjetna, ker največji mraz je nastopal pred padanjem zadnjega snega. Pri tem še pomislimo na visoke krake, ki so ponekod zelo v navadi radi nepravilne rezi, potemtakem nam ni mogoče misliti na kake izjeme. Kaj naj storimo sedaj? Rešimo, kar se rešiti da! Običajen čas rezi je že tukaj. Važno in prevdarno delo čaka našega vinogradnika. Ker pa ni sigurno, katera očesa bodo sploh pogonala, zato bo najboljšo, da se izjemo ma letos z rezjo ne prenaglamo, ker v nasprotnem slučaju škodo še povečamo. Izkušnja namreč uči, da v velikem mrazu še vseeno ostanejo na nekaterih mestih rozge očesa nepoškodovana. Zato se priporoča vsakemu vinogradniku, naj se najprej prepriča v lastnem vinogradu na več mestih o poškodbah vsled

mraza in šele nato naj začne temu primerno z rezjo.

Pri ugotovitvi pozebe očes na zgornjem delu rozge, kar se navadno dogaja, je najboljšje rezati samo na večjo število krajših reznikov z 2—4 očesi, ne pa puščati locnov, četudi bi to zahtevala sorta ali jakost trsa. V slučaju, če so sumljiva tudi spodnja očesa, pustimo pri močnih trsah daljše reznike z 4—6 očesi in po dva daljša locna; pri slabotnejših trsah pa režemo kolikor le mogoče visoko na reznike. Istotako se naj postopa pri pozebi enoletnega lesa, kjer se s primerno rezjo še marsikaj da rešiti, toda uspeh ni več tako zasiguran. Rezervni čepi za nadomestni les se naj pustijo kolikor mogoče številni in daljši kot po navadi.

Posebno pažnjo bo treba pozneje obravnavati na mandanje (pletje) letnih mladice, ko bodo številna speča očesa izbila iz starega lesa. Kratko rečeno: Ta rez naj bo začasna, ki se bo pozneje pravčasno morala nadoknaditi. Na kako rodovitnost ni mnogo upanja, to pa tem manj, ker bodo po večini pognala postranska očesa, ki po navadi niso rodovitna. Gre naj v prvi vrsti za tem, da se trta ohrani pri življenju in da imamo les za prihodnja leta. — N. J.

*

Gospodarska obvestila.

Odlikovani zadrugarji. Ob priliki 10-letnice ujedinjenja so bili na predlog kmetijskega ministra odlikovani z zlato medaljo ti-le slovenski zadrugarji: Jakob Rajh v Ljutomeru, Mihael Hrašnik v Laškem, Ivan Škrabec v Starem trgu pri Ložu, Josip Stoklas v Šmarju pri Jelšah, Ivan Brenčič na Vrhniki, Franc Šparl v Jarenini, Anton Jakopič v Dobropoljah, Ivan Čuš v Hlaponcih, Josip Poznič v Gradišču pri Lukovici, Anton Toman v Konjicah, Ivan Simonič v Semiču, Tomaž Korpar v Osluševcih pri Ptujju, Jakob Jan v Gorjah pri Bledu, Ivan Rotovnik v Legnu, Anton Umnik v Šenčurju, Simon Prešeren v Poljčanah, Martin Colarič v Kostanjevici, Alojz Mihelčič na Bregu pri Celju, Ivan Kolenc v Črensovcih, F. Tolas v Dobovi, Mihael Gjorek v Murski Soboti, Dominik Kotnik v Guštajnu, Ivan Šinkovec v Ambrusu, Martin Steblovnik v Šmartnem ob Paki in Iv. Lovrač v Mediji-Izlake.

Kmetijska podružnica Maribor in okoliš opozarja svoje člane, da je treba modro galico naročiti najkasneje do zadnjega februarja. Pri naročilu je za vsak kilogram nadati 2 Din. Kdor se bo priglasil pozneje, zanj bo veljala dnevna cena, ki pa bo znatno višja. Ker bo letos na trgu malo blaga, bo galica dražja kot lani; koliko bo stala, družba še ne ve povedati, ker ji še ni znano, koliko popusta se ji bo dovolilo pri carini. Vinogradniki! Ne zamudite galico naročiti še v tem mesecu, sicer jo boste morali zelo drago plačevati!

Enodnevni tečaj za rez v vinogradu se vrši dne 18. marca t. l. na oblastni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter bo trajal od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Potrebni, ki izkažejo to s potrdilom pri

stojnega občinskega urada, dobe prispevek za hrano.

Zadružništvo in produkcija umetnih gnojil. Največja italijanska pokrajinska zadružna zveza, to je Zveza italijanskih kmetijskih zadrug v Piačenci ima 17 tovarn za umetna gnojila in sicer za superfosfate. V teh zadružnih tovarnah se producira ena četrtina vse italijanske produkcije superfosfata. Na ta način je zadružništvu mogoče, da odločilno vpliva na trg umetnih gnojil in da preprečuje drugim tovarnam, da bi samovoljno določale cene in pogoje v škodo kmetovalca.

Ravnanje z zmrznjenim sadjem. — Vsled hudega mraza je v slabih shrambah letos mnogim kmetovalcem sadje namrznilo ali popolnoma zmrznilo. Namrznjeno sadje se naj spravi v zmerno tople prostore, da se počasi odtali, nato se pa zmelje in spreša. Sadju pa, ki je popolnoma zmrznjeno, ni primerno niti za izdelovanje sadjevca. Edini način uporabe je, da ga zmeljemo in napolnimo v kadi (sode) v svrhu pokipenja. Ko bode povrelo, napravimo iz njega žganje!

Ravnanje z zmrznjenim krompirjem. V letošnji hudi zimi je naše kmetovalce zadela med drugim velika nesreča tudi v tem, da je v shrambah spravljene krompiri večinoma zmrznili. Ta huda nesreča nam bodi v opomin, da v bodoče krompir tudi z ozirom na zimo boljše shranimo. Kaj naj storimo z zmrznjenim krompirjem? Le redkokedaj je uničil mraz toliko krompirja kot letos, zato je pa težko kaj pametnega priporočati, da bi se vse te množine lahko izkoristile. Zmrznjeni krompir se samo za krmljenje ali za fabrikacijo špirta lahko uporabi. Ker pri nas v Sloveniji ni v bližini tovarne za špirit, torej to ne pride v poštev, ne preostane torej drugega, nego da ta krompir pokrmimo. Zmrznjeni krompir pa moremo zelo previdno polagati in v mali meri. — Kmetovalci imajo navado, da napravijo rezanico in to pomešajo med sečko (reznica iz slame) ali pleve. Med plevami se rezanica malo odgreje, ne pa v toliki meri kakor bi bilo priporočljivo, vedno ostanejo ledeni kosi vmes. Goveja živina to mešanico hitro žre in vsled premrzle hrane nam oboli ali breje živali vzvržejo. Bolj priporočljivo je, ako zmrznjeni krompir operemo in parimo (v parilniku) in takoj uporabimo za krmljenje. Ker je staničje krompirja vsled mraza po odtajenju uničeno, rad gnije. Vsled tega ne prenaša daljših transportov v oddaljene tovarne za špirit v toplem vremenu. Zmrznjeni krompir je za seme neuporaben.

DOPISI

Maribor. Dobra srca Mariborčanov so se zopet pokazala v tej hudi zimi v veliki meri. Od vseh strani prihajajo darovi za preskrbo revnih in bednih s čajem in drugimi potrebščinami. Vse pozdravlja delovanje mestnega župana g. dr. Juvana in občinskega sveta, ki je ustanovil čajnice in ogrevalnice za siromašne. Ze kar prve 4 dni se je razdelilo med reveže do 6000 porcij čaja in kruha. — V Mariboru se je pojavilo tud pomanjkanje drv. Sko-

ro vse zaloge lesa za kurivo so zadnji čas pri mariborskih lesotržcih pošle. Iz okolice pa je bilo dovažanje otežkočeno, ker leži po gozdovih na Pohorju in Kozjaku sneg nad 1 meter visoko. Radi tega so cene drvam precej poskočile. — Volkov v mariborski okolici ni bilo. Ker se še vedno širijo glasovi o volkovih v mariborski okolici, moramo resnici na ljubo povdarjati, da so volkove videli samo lahkoverni ljudje. Če si vprašal Kamničana, ali so tam volkovi res raztrgali kar tri ljudi, je odgovoril, da v Kamnici ne, ampak tam pod Pohorjem v Hočah so volkovi raztrgali pismonošo in dve ženski. A v Hočah o vsem tem nihče nič ne ve. Tako je pač samo ljudska domišljija videla volčjo zalogo, a volkov tu sploh ni bilo. — Dve novi veliki stavbi v Mariboru. Gostilničar pri »Črnem orlu« gospod Zemljič namerava v letu 1929 dograditi na svojo hišo še eno nadstropje na celi črti v Slovenski ulici in na Grajskem trgu. Tako bo na novo nad 20 sob za prenočišče, a v spodnjih prostorih bode zgradil srednje veliko dvorano. Gostilničar in mesar gospod Vlahovič bo pa na voglu Aleksandrove in Meljske ceste, tam kjer kmetje ob sejmskih dneh postavljajo živino, zgradil nov visok hotel z gostilno in prenočišči. Z zgradbo misli začeti že v spomladi. V koroškem predmestju proti Kamnici bodo zasebniki po dosedanjih načrtih in prošnjah gradili to leto okoli 10 novih hiš, istotako v magdalenskem predmestju proti Betnavi. — Novo za mesarje. Odslej naprej ne sme na mariborskem trgu prodajati mesa na stojnicah mesar, ki kolje živino izven Maribora. Na ta način izgubijo stojnice ob sredah in sobotah mesarji iz okolice. Ta odredba je bila potrebna, ker tržno nadzorstvo ni moglo jamčiti, da je meso, ki se je pripeljalo od zunaj, bilo vedno od zdrave živine. — Novi sejem, ki se je nedavno vpeljal tudi vsak peti torek v mescu, se je dobro obnesel. Dasiravno je to novotarija, vendar se je med živinorejci takoj upeljala in kmetje so prignali že prvi dan nad 200 glav lepe živine. Tudi kupcev je bilo precej in to celo iz Avstrije in Italije. — Knjižnica Prosvetne zveze. Priporočamo našim prijateljem, da se poslužujejo knjižnice naše Prosvetne zveze, ki se nahaja v palači Zadružne gospodarske banke v I. nadstropju. Odprta je vsak od 8. do 12. in od 15. do 17. ure. Za izposojevanje so ljudem na razpolago najboljše knjige vseh vrst. — Porotne obravnave v Mariboru so se preložile radi pomanjkanja premoga od 4. marca na 2. april. Zasedanje mariborske porote bode bolj kratko, ker ni na dnevnem redu mnogo slučajev. V Celju pa sploh ne bo spomladi nobene porote, ker ima tamošnje sodišče samo eden slučaj, ki ga pa odstopi mariborski poroti. Po novem zakonu, ki bo stopil v veljavo z novim letom 1930, pa se porotna sodišča, kakoršna so bila dosedaj, sploh odpravijo. — Novi župnik pri Sv. Petru niže Maribora vlič. g. A. Tkavec bo nastopil župnijsko šele začetkom aprila, a ne marca, kakor je bilo prvotno določeno. — 25-letnico zvestega službovanja je obhajal te dni gospod Franc Kelbič, šolski sluga na mariborski gimnaziji. Gospodu Kelbiču, ki je zvest naš čitatelj, iskreno čestitamo! — V mariborski bolnišnici so letošnjo zimo imeli večje število bolnikov, ki so zmrznili v snegu ali v službi. Bilo je že tudi več smrtnih slučajev radi mraza. Nekateri so zmrznile roke in noge, da bodo ostali reveži celo življenje. Prejšnji teden so pripeljali v bolnišnico zopet takega reveža. Kovaški mojster in posestnik Čelofiga iz Rogoze pri Mariboru je padel blizu hočkega kolodvora v globok jarek ob cesti, iz katerega se ni mogel eršiti. Ko so ga ljudje našli, so mu bile zmrznjene roke in noge. — »Slov. Gospodar« pridobiva tudi v Mariboru in v okolici mnogo novih naročnikov. Posebno delavci, ki si ne morejo naročiti drugega dnevnika, si naročajo pridno naš list, ki je začel prinašati tudi novice iz Maribora. Prijatelje in stare naročnike prosimo, da pridobivajo med znanci nove naročnike. Naročnino se lahko plača v Cirilovi tiskarni na Koroški cesti št. 5. — Zla-

to poroko je obhajal naš prijatelj vpokojeni železniški sprevodnik Franc Rošker s svojo ženo Jožefo. Gospod Rošker je rodem iz Št. Ilja v Slov. gor. Njegov oče je obhajal pred kakimi 30 leti zlato poroko in je bil nad 50 let pomožni cerkovnik v šentiljski cerkvi. Njegov sin, ki živi v Mariboru, je še čil in čvrst. »Slov. Gospodar«, katerega Rošker čita že nad 50 let, mu k zlati poroki čestita!

Sv. Barbara v Slov. goricah. Lepa je naša župna cerkev, katera je vsa prenovljena, a še lepša bo, ko dobimo v kratkem lepo prenovljen sv. križev pot, kateri se bo blagoslovil na prvo nedeljo meseca marca t. l. — Število naročnikov našega starega in priljubljenega učitelja in prijatelja »Gospodarja« zmiraj raste. Prav je tako! — Tukaj se je poročil mladenič, bivši tajnik šmartinskega Orla in zvest član naših društev, gospod Ivan Tepeh, z gđc. Marijo Skofič, posestniško hčerjo iz Sp. Korene. Mlademu paru želimo obilo sreče in božjega blagoslova v novem stanu! Od ženina pa upamo, da bo neustrašen katoliški mož in prijatelj naših listov tudi v bodoče!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Pri nas je najhujša zima znašala — 30 stopinj C. Sneg in zima sta huda že tu na polju, kaj mora biti šele v gorah. Bog nas varuj poleg drugih posledic še povodnji! — Svatje na gostiji Šalamun-Draškovič v Župeči vasi so za dijaško kuhinjo zložili 160 Din. — Dne 19. februarja je v Spodnjem Sv. Lovrencu vdovi Hazemali (Špitaliči) zvečer zgorela kolarnica in parma. Sreča, da se v snegu ogenj ni mogel širiti. Ne ve se, je li zlobna roka ogenj podtaknila, ali kako je nastal. — Zmrznilo se velike množine krompirja po naših kletih.

Sv. Urban pri Ptuj. Oblastni odbor se nas je usmilil in ustanovil mesto okrožnega zdravnika pri nas. Zelo smo hvaležni za to človekoljubno delo, ker zdravnika iz Ptuja si je mogel dosedaj privoščiti le kak bogataš. Vsi drugi manj premožni so pa morali žalibog brez zdravnika umreti. Razdelitev občin v zdravstveno okrožje pa se ne more obdržati. Občine Vintarovci, Jirsovci, Drstela in Janežovci imajo k Sv. Urbanu 10 minut do ene ure. V Ptuj pa imajo do 2 in pol ure pota. Del občine Vintarovci tvori vas Sv. Urban in bo tudi bodoči zdravnik v tej občini stanoval po vsej priliki. Pač pa se lahko občine Sv. Lovrenc, Zagorci in Sakušak pridelijo okolici Ptuj, kamor imajo bližje in lepo cesto. Prosimo pa, da se naš oblastni odbor usmili in nam napravi cesto! Sv. Urban ima osemrazredno šolo, orožniško postajo, sedaj zdravniško okrožje, pa nobene boste, razen ene občinske.

Sv. Tomaž pri Ormožu. To pot nekaj novic

iz naših Lahonec, kjer še kljub visokemu snegu tako za silo živimo. Imeli smo v kratkem času tri smrtne slučaje, o katerih se nam zdi potrebno, da jih ponese naš »Gospodar« v širšo javnost. Umrla je Uršula Kolarič, skrbna mati in gospodinja v 62. letu svoje starosti po kratki in mučni bolezni. Druga se je preselila v večnost Marija Ritonja v 91. letu svoje starosti, do katere je živela kot poštena Marijina družbenica neomogućena. Tretji je bil poklican Matjaž Strajnsak v 80. letu svoje starosti, že četrtilič oženjen, zmiraj močne in šaljive narave, zaradi tega med ljudmi zelo priljubljen. Izrezljaj je več križnih potov in raznih drugih podob. Vsem bodi Bog milostljiv sodnik! — Da pa nismo samo pri žalostnih novicah, smo imeli tudi tri poroke: kovač Miklič se je priženil k Žiškavim, Rajhova pa v Ključarovce k Hebarju. Naš priden mizar in muzikant Joško Blagovič je pa mahnil na Žvab in odvedel iz ugledne Krajncve hiše najstarejšo hčerko Toniko, da bosta tako skupno kot mož in žena gospodarila na Blagovičevi domačiji. Naj vam bo vsem zakonski jarem lahek in obilo sreče in zadovoljstva!

Sv. Tomaž pri Ormožu. Na gostiji Blagovič-Kranjc na Žvabu so svatje darovali za novi Društveni dom 52 Din. Posnemajte! — Tudi na gostiji člana tukajšnjega Orlovskega odseka Horvat Jožefa, ki se je poročil z g. Otilijo Šegula, so nabrali svatje 62 Din za Društveni dom. Mlademu paru v novem stanu prav obilo sreče!

Ključarovci. Dne 12. svečana je umrla v Ključarovic pri Sv. Tomažu posestnica Marja Kosi, od daleč znane in vobče priljubljene hiše, podpirajoče reveže. Rajna je bila sestra pokojnega vlč. gospoda Jerneja Štabuca, nepozabljena faranom od Sv. Lovrenca na Pohorju, in blaga žena dolgoletnega cerkvenega ključarja pri Sv. Tomažu. Vsem revežem v okolici je bila blaga mati s svojim usmiljenim srcem, a sedaj vsem velika izguba. Rada je vedno zahajala v cerkev in je tudi sedaj pri zadnji njeni težki dvomesečni bolezni sprevidena s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspala. Blagi pokojnici bodi ohranjen časten spomin, vsem preostalim naše sožalje! Pogreb blagopokojne se je vršil dne 14. svečana. Pri slabem vremenu se je vendar udeležilo za dokaz priljubljenosti blagopokojne veliko ljudi.

Sv. Trojica v Haložah. Zima kot povsod po svetu. Vzdihovanje jednako. Kaj bo, če bo še dolga zima? Živina v slabih hlevih zmrzuje, ker je pičlo krme in listja. Svinje, breje, izvržejo; prasci krkavajo. Vode primanjkuje na hribih, v dolino po njo je nevarno iti zavoljo plazov. Ljudje ne morejo nikamor, ker je sneg

čez 1 m visok; viničarji ne zaslužijo nič, ker je vasko delo v vinogradih nemogoče. Obleke je treba in obuvata, a posestniki ne morejo prodati, še manj voziti vina. Drvarji sedijo za pečjo, ker se bojijo volkov v Maclu.

Sv. Trojica v Haložah. V soboto, dne 16. svečana, smo pokopali gospo Rozino Hronek, ženo gozdnega nadzornika pri knezu Windischgrätzu. Sedem let je bila v postelji ohromela. Z mučniško udanostjo je prenašala težko bolezen. Bila je do zadnjega pri zavesti. Dočakala je starost 72 let in zapušča 82 let starega moža in otroke, ki so vsi lepo preskrbljeni in v dobrih službah.

Osek pri Sv. Trojici v Slov. goricah. Tukaj je umrl najstarejši mož v občini ter sploh v svetotrojiški župniji Matija Rozman, oče kamnoseškega mojstra gospoda Matije Rozman na Pobrežju pri Mariboru ter šestih hčera, vseh preskrbljenih. Umrl je pri svoji hčerki Otiliji, omoženi Trstenjak, dne 14. t. m., star 93 let, previden s sv. zakramenti za umirajoče. Bil je vedno čil in zdrav ter umrl vsled starosti. Pokojni je bil samouk v kamnoseški obrti ter umetniško izpeljal v mnogih v zadnjem stoletju stavljenih kletih in vinskih hramih kamenite podboje v srednjih Slovenskih goricah. Delal je tudi v večih cerkvah ter tako svojega sina, sedaj imenitnega kamnoseškega mojstra, pripravil, da se je tako izvrstno izučil te lepe umetniške obrti. Počivaj v miru, blagi starček!

Leskovec. V nedeljo, dne 17. svečana, je bila pokopana mladenka iz Trdoboje, ki jo je zasul plaz, ko je delala tir do studenca. Mater so še rešili smrti, a je imela zlomljeno roko in nogo.

Petrovče. Častna izjava. Podpisani Vlado Pušenjak, bivši narodni poslanec v Mariboru, ob žalujem s tem, da sem objavil dne 10. februarja 1927 v števil. 6 »Slovenskega Gospodarja« med dopisi pod naslovom »Petrovče« žaljiv dopis za gospoda Antona Koprivo, posestnika v Arji vasi pri Petrovčah. Preključujem tam navedene žaljivke in izjavljam, da sem napisal dotični dopis le na podlagi napačnih in neresničnih informacij ter nimam nikakega povoda gospodu Antonu Koprivi karkoli nečastnega očitiati. Zahvaljujem se gospodu Antonu Koprivi, da je z ozirom na med nama sklenjeno poravnavo umaknil svojo tiskovno tožbo proti meni ter plačam jaz vse tožbene stroške. — Maribor, dne 15. svečana 1929. — Vlado Pušenjak.

Šmartno ob Dreti. Za postno premišljevanje nam daje letos dovolj gradiva zaporedna hitra smrt dragih župljanov v zadnjih dneh: Krnčič oče, ki je dne 11. februarja zjutraj še zdrav v svojem 78. letu sanjal o prihodu krasne spo-

Mož v sivi suknji.

Roman iz Napoleonove dobe. — Angleški spisala B. Orczy. — Prevedel Paulus.

(Dalje.)

In nato se je zatopil v ogledovanje svojih skrbno negovanih nohtov. Neznatnemu plebejcu v sivi suknji je bilo treba pokazati, da sicer sme zapovedovati bedastemu Vimarsu, da pa njegova nesramna predrznost ne more doseči aristokratskih višin gospoda St. Tropèze.

»O —,« je začel prefekt, ki si nič ni bolj želel, ko da bi pomiril obe stranki, »čisto jasno je, da vlom in umor nista v nobeni zvezi z roparji. Vkljub temu sta sinočišnja dogodka zelo skrivnostna in kažeta znake, ki povzročajo naši sicer zelo sposobni policiji nemalo zadrego.

Zdi se namreč, da so v ranih urah neznani tatovi vlomili v knjižnico alençonskega škofa. Na srečo tatovi niso odnesli nobenih posebnih vrednosti in ta stran današnjih dogodkov je še precej enostavna.

Toda par ur pozneje sta prinesla dva delavca novico, da leži ob poti v Lonrai truplo nekega

človeka. Policija je šla koj na lice mesta. Mož je ležal z obrazom navzgor in je bil mrtev, najbrž že več ur mrtev. Gospod Lefèvre ima sedaj za-devo v rokah.«

Prefekt si je moral oddahnuti. Nepretregano, gostobesedno je govoril. In ni se mu bilo treba pritoževati, da ga nihče ne posluša. Tajni detektiv gospoda ministra je sedel nepremično in njegove globoke oči so bile vprte v prefekta. Le gospod cesarski prokurator je kazal še vedno svojo hladno brezbriznost in se očitvidno zanimal samo za svoje nohte.

»Izpočetka,« je nadaljeval prefekt po kratkem osvežujočem molku, »izpočetka se je zdelo, da zločina nista v nobeni medsebojni zvezi in jaz za svojo osebo niti danes nisem prepričan, da bi bila. Eno pa je obema zločinoma skupno in prav v tem tiči neka nerazumljiva tajinstvenost, — namreč da ne vemo, zakaj so pravzaprav vlomili v knjižnico in zakaj so umorili tistega človeka. Sicer je tatove služinčad splašila, bežati so morali. Pa je bilo v knjižnici vrednosti, tudi denarja, dovolj, ki bi ga bili lahko odnesli, čeprav se jim je mudilo — če bi jim bilo mar za denar. Umorjeni nesrečnež pa je bil revež, uro so mu

Na Kalvarijo!

23 izbranih križevih potov. Zelo primerno za postni čas. Knjiga stane 25 Din in se naroča pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

mladi, se je zgrudil od kapi zadet ob 9. uri istega dne na mrtvaški oder. — Pljučnica je pretrgala nit še mladega življenja priljubljeni ključarjevi ženi Mariji Zagožen iz Delc v 42. letu. Številnega sprevoda na njeni zadnji poti dne 18. februarja se je udeležil tudi njen sosed, blagi in povsod spoštovani Tonkov oče v 63. letu svoje starosti. A prišel je samo do Vologa, kjer je v Žvižovčevi hiši od kapi zadet izdihnil. Kličejo nam vsi trije: memento mori, mi pa jim želimo zasluženi večni mir!

Gornja Ponikva pri Žalcu. Nemila smrt je s svojo neusmiljeno roko nam zasekala globoko rano. V nedeljo večer, dne 17. februarja, je umrl naš ljubi oče Anton Vrzepak, posestnik v Grči 24, v 78. letu svojega življenja. Blagi trpin je moral zadnjih 10 let prenašati hudo bolezen v prsih. Rodom iz Škal je postavil na svojem tukajšnjem posestvu nova poslopja, ki pa jih je dvakrat uničil požar. Ta in še druge nesreče so bile vzrok njegove bolezni, katero je trpel prav vdano. Niti v največji bridkosti ga ni zapustila znana njegova veselost in šaljivost. Bil je tudi oskrbnik cerkvenega vinograda med svetovno vojno, ko sta bila oba cerkvena ključarja poklicana v vojaško službo. Grča s svojim lepim razgledom in nekaj krasnimi vinogradi velja za Ponikovljane kot kraj veselja. Ako je bil na Ponikvi kdo žalosten, je dejal: »Grem v Grčo, tam se bom zopet razveselil.« Časi se spreminjajo, zapuščajo nas pa tudi stari dobri ljudje. Mnogo dobrih je šlo od nas. In tako smo preteklo sredo spremili v velikem številu našega očeta Antona na njegovi zadnji poti. Dve sv. maši sta bili na dan pogreba za njega v župnijski cerkvi. Na pokopališču, kjer smo ga položili v grob poleg pokojne blage matere Marije, ki je umrla leta 1924, je govoril domači gospod župnik ganljivo slovo. Omenil je nekatere lastnosti rajnega, njegovo skromnost, veselost, zlasti pa to, da je bil vedno dober kristjan, kar je spričala njegova lepa priprava na smrt. Ljubi starši! Bog vam večni mir in pokoj daj in večna luč vam sveti naj!

Sv. Rupert n. L. Take zime se ne spominjajo niti najstarejši ljudje; ne samo, da smo že od 15. februarja popolnoma odrezani od zunanje sveta, tako da celi teden nimamo več poštnih zvez, ampak tudi posamezne hiše so večinoma brez medsebojnega stika! Ne samo visoki sneg, ki je padal tri dni in tri noči neprenehoma, ampak pred vsem silni zameti zabranjujejo vsako zvezo. Premnogo hiš je brez drv, in brez vode. Krompir je po kletih zmrznil, tako da ljudje s strahom pričakujejo bodočnosti.

Dekla, ki ima veselje do živinoreje, se sprejme v župnišče. Naslov v upravi lista. 218

REDNI OBČNI ZBOR

Spodnještajerske ljudske posojilnice v Mariboru, r. z. z n. z., se vrši v ponedeljek, dne 18. marca 1929, ob 16. uri v uradnih prostorih v Mariboru, Gospoška ulica 23, s sledečim dnevn. redom:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Čitanje revizijskega poročila Zadružne zveze v Ljubljani.
3. Poročilo načelstva.
4. Poročilo nadzorstva.
5. Potrjenje računskega zaključka za leto 1928.
6. Volitev nadzorstva.
7. Volitev treh članov načelstva.
8. Slučajnosti.

V smislu § 33 društvenih pravil se vrši v slučaju nesklepčnosti eno uro pozneje, t. j. ob 17. uri istotam drugi občni zbor, ki sme sklepati ob vsakem številu navzočih združnikov.

Načelstvo.

Zahvala.

Podpisana Marija Graf, vdova sodarskega mojstra na Pečici pri Poljčanah, se tem potom najpriznaneje zahvaljujem p. n.

»**LJUDSKI SAMOPOMOČI**« v Mariboru,

katera mi je po mojem pokojnem možu v gotovini izplačala 5000 Din. Omenjeno podporno društvo vsakomur najtopleje priporočam!

225

Marija Graf.

Kuhano maslo kupujem vedno po najboljši ceni. Priporočam pa v nakup: zaamčeno kaljivo deteljno seme in druga semena, kot tudi špicerijsko blago in železnino: Josip Jagodič, Celje, Glavni trg 15.

Dve učenci sprejme Lizika Kuster, šivilja, po dogovoru tudi hrana in stanovanje. Maribor, Smetanova ulica 38a. 219

Deklico siroto brez staršev, staro 12 let, zdravo in pošteno, se pozneje v trgovini uči, vzajemem takoj. Naslov v upravi lista. 213

Pošten viničar z 4 delavci se pod dobrimi pogoji sprejme: Zenovich, Maribor, Cankarjeva ulica 8. 222

VABILO

na

45. redni občni zbor

Posojilnice v Makolah, r. z. z n. z., ki se vrši dne 11. marca 1929 ob 10. uri v prostorih posojilnice s sled. dnevn. redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje rač. zaključka za leto 1928.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Sprememba pravil.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Nasveti in predlogi.

Ako bi ob določeni uri občni zbor ne bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje drugi občni zbor, ki sklepa ob vsakem številu navzočih članov. 227

Makole, 23. febr. 1929. Načelstvo.

Državni ambulatorij v splošni bolnici v Mariboru kupuje vsako množino morskih prašičkov po dnevni ceni. 206

Išče se dekla, katera razume kmečka dela opravljati, srednje starosti. Vpraša se v gostilni »Tržaški dvor«, Maribor, Tržaška cesta 44. 207

Starejša pridna in poštena ženska se sprejme takoj za stalno k gospodinjstvu v večji trgovski hiši. Vpraša se: Maribor, Zrinskega trg 6, Žabkar. 223

Prodajam radi opustitve obrata parno žago z vsem potrebnim. Oglasiti se je pri gospodu Val. Stuhec v Bolehnečicah 22, pošta Sv. Jurij ob Ščavnici. 211

Prodajam dobro idočo pekarno z dnevnim prometom od 1000 do 1500 Din, zemlje je en oral, dobro novozidano gospodarsko poslopje, za ceno 80.000 Din. Natančno se izve pri Francu Kristan, Dole 17, pošta Sv. Jurij ob j. ž. 208

Prodajam posestvo in kolarsko delavnico s stroji in inventarom, na dobrem prometnem kraju do konca marca. Naslov v upravi lista. 228

Posestvo pri Mariboru, 10 oralov, njive, sadonosnik, vinograd, gozd, travnik, poslopje v dobrem stanu, preša nova, proda Fel. Drozg, Velika Zimica, p. Sv. Barbara pri Mar. 214

Kupim večje posestvo z inventarjem: V. Novak, Železniki št. 141, Slovenija. 210

Žaga, vsa nova, obstoj. polnojarmenik, vencičanka, krožne žage, vel. množ. plohov, bogati okraj za les, vel. prostor, v polnem obratu, malo gotovine treba, je radi starosti posestnika poceni za prodati. Izve se pri: I. Pfeifer star., Hoče pri Mariboru. 209

sicer vzeli in žepe obrnili, pa ubiti ga res ni bilo vredno.«

»Ali je policija dognala osebnost umorjenčeve?« je vprašal mož v sivi obleki s svojim brezbarvnim glasom.

»Seveda! Mož je bil znan po vsem mestu. — Sluga je bil pri gospé markizi Plélan.«

Gospod prokurator je iznenaden dvignil oči od svojih nežnih prstov.

»Res —?« se je začudil. »Tega nisem vedel. Lefèvre mi ni povedal, da pozna umorjenca.«

Vzdihnil je in se spet poglobil v lepoto svojih nohtov.

»Hm —!« je pravil. »Ubogi Maxence! Videl sem ga pri gospé Plélan. Miren, nedolžen človek je bil, da je malo takih. Nikomur ni nič žalega storil. Kak namen so neki utegnili imeti zlikovci, da so ga umorili?«

Prefekt je skomignil z rameni.

»Prepir morebiti, mislim,« je dejal.

»Fantovska ljubosumnost?« je vprašal mož v sivi suknji.

»Oh ne, gospod! Maxence je imel že precej čez petdeset. Prestar je bil za take neumnosti.«

»Je bil čeden človek?«

»Kaj šel! Vse drugo ko čeden! Mahedrav, raz-

kuštran človek je bil in lase je imel rdeče ko lisica kožuh.«

Samo za drobec ene same sekunde so se možu v sivi suknji zableščale oči v čudnem sijaju, zdelo se je kot da mu je hotel ulti čez blede, tenke ustnice vzklík, ki ga je le težko zadržal, vsa njegova suhljata postava je za trenutek vztrepotala pod hipnim navalom nepremagljive podjetnosti. Pa ta sprememba njegove sicer mirne in brezpomembne zunanosti je minila prav tako hipno kakor je prišla, policijski prefekt je niti opazil ni, gospod prokurator pa se itak ni zanimal za drugo ko za svoje lepe, skrbno negovane nohte.

»Ubogi Maxence!« je vzdihnil gospod Vimars čez nekaj časa. »Miren človek je bil! Nobenega sovražnika ni imel, kolikor vem. Zelo vdan je bil gospé markizi, zvesto ji je služil, popolnoma mu je zaupala. Prepirljiv ni bil, tudi prihrankov ni imel. Več ko par frankov niso našli v njegovih žepih, davi, ko so ga umorili. In prav zato, ker za umor ni najti nobenega pravega povoda, prav zato, pravim, je policija že koj izpočetka zavrgla misel, da bi bili utegnili imeti vmes svoje prste roparji, ki so napadli poštno kočijo.«

PASIJONSKI MOLITVENIK,

primeren za posten čas, vezan 20 Din.

Naročite pri

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Že 32 let v službi bolnih in zdravih

stoji Fellerjev pravi prijetnodišeči
»Elsafluid«.

Za bolne

Fellerjev Elsafluid zanesljivo domače sredstvo in kozmetikum za umirjenje bolečin, katerega delovanje se hvali z nešteti zahvalnicami tudi iz visokih krogov ter iz dalekih krajev pri hudih bolečinah na obrazu ter na celem telesu, pri trganju v sklepih, zobobolu, glavobolu, natiranju pri reumatičnih bolečinah, kot obkladek na rane ter pri mnogih drugih slučajih, kjer je nujna pomoč potrebna.

Nekoliko kapljic na sladkorju uteši notranje bolečine in vplivajo povoljno! Dobiva se v lekarnah in sorodnih trgovinah, poizkusna stekleničica za 6 Din, dvojna steklenica 9 Din, ali pa velika specialna steklenica 26 Din. Po pošti vsaj en zavojev, kateri vsebuje 9 poizkusnih ali 6 dvojnih ali 2 specialni steklenici 62 Din. 6 takih zavojev sama Din 250. Vse že s poštnino in zavojnino pri

Za zdravega

zanesljivo obrambno sredstvo pri čezmerni občutljivosti za hladni zrak, za jačanje mišic in živcev, za osveženje upadle moči, kot razkuževalno sredstvo za roke, obraz, zobe, usta in dihala, kot obramba proti prehladu, kihanju in gripi, za razpuščanje sluzi pri grgranju, proti kašlju, hripavosti i. t. d. Za nego glave kot dodatek dnevni vodi za pranje i. t. d.

Eugen Feller

lekarnar, Stubica Donja,
Hrvatska.

Ako pa potrebujete kaj dobrega za Vašo prebavo, naročite obenem Fellerj dve blago delujoče Elsa-kroglice, 6 škatelj 12 Din. 1471

Ovijalni papir in papirnate vreče

vseh vrst in v vsaki množini dobavi najceneje pod najugodnejšimi plačilnimi pogoji

Tvrška H. Paliege

Maribor, Gosposka ul. 10

Telefon 477

216

Telefon 477

Sveče

cerkvene voščene Ia, IIa, IIIa, bele cerkvene, okrašene ali rdeče, zvitke vseh vrst, kadilo — kupite v

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

VOZNI RED

železniških in avtomobilskih zvez Slovenije, veljaven od 7. oktobra 1928, se dobi v obeh prodajalnah tiskarne sv. Cirila v Mariboru. Cena Din 2.—.

Oblastna hranilnica mariborske oblasti

Trg Svobode štev. 3

Maribor

Trg Svobode štev. 3

Dovoljuje komunalna, mloracijska in hipotekarna posojila, daje kredite na menice in v tekočih računih, lombardira vrednostne papirje, izvršuje žirovne in kontokorentne posle in vse druge denarne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

180

Sprejema hranil. vloge na vlož. knjižice, obrestonosne blagajniške liste in na tek. račun ter jih obrestuje najugodnejše.

Najvarnejši denarni zavod mariborske oblasti, ker jamči zanj cela mariborska oblast s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.

»Ali je pot, ki so ob njej našli truplo, ponoči zelo samotna?« je vprašal mož v sivi suknji.

»Zelo samotna!« je pritrdil prefekt. »In lju-dje pravijo, da po noči ni varna. Roparjem je posebno priljubljena. Pa najkrajša pot je iz Alençonu v Mayenne. In obenem pelje skozi Lonrai in Plélan.«

»Ali je znano, kaj je iskal sluga gospé mar-kize Plélan na tej samotni poti o polnoči?«

»Ni gotovo,« je posegel tedaj v pogovor gos-pod prokurator, »da bi se bil umor zgodil ravno o polnoči!«

»Mislil sem —.«

»Truplo so našli v ranih urah,« je nadaljeval prokurator s hladno prizanesljivostjo. »Mož je bil mrtev že par ur. Koliko ur, o tem se zdravnik ni izjavil. Maxence je imel brez dvoma prijatelje in sorodnike v Alençonu. Misli se, da jih je več-raj popoldne obiskal in se po noči vračal v Plélan.«

»Ta podmena je napačna!« je mirno povedal mož v sivi suknji.

»Napačna —? Kako mislite to?« je vprašal gos-pod prokurator z ledeno mrzlim, oholim gla-som.

»Davi sem se vračal iz Plélanu v Alençon, pa nisem nobenega trupla videl ob poti.«

»Truplo je ležalo v cestnem jarku!« je dejal prokurator suho. »Zgrešili ste ga!«

»Mogoče,« je odgovoril mož v sivi suknji enako suho, »pa ni verjetno.«

»Torej ste ga iskali —?«

Pa komaj da so gospodu prokuratorju ušle te besede, že je obžaloval svojo prenačelnost. Veliko neumnost in nepredvidnost je zagrešil. — Ugriznil se je v ustnice, jezen je bil nad samim seboj, da se je tako nerodno zaletel in spozabil.

Mož v sivi suknji ni odgovoril ničesar. Ne-premično je sedel, čisto v se je zlezal, zdelo se je kot da se je obdal z nevidnim plaščem, skozi katerega ni moglo prodreti niti najbistrejše oko in nobeno še tako zvito vprašanje.

Gospod prefekt, ki mu je bilo vsakokrat skrajno neprijetno, če sta gospoda umolknila, je bil koj pripravljen, da junaško prekine grozeči molk z daljšim govorom.

»Prepričan sem,« je začel zgovorno, »da čisto po nepotrebnem trativa dragoceni čas gospodu prokuratorju! Zagotavljam vas, gospod — eh — Fernand, da lahko dobite pri policijskem komi-sarijatu podatke o vseh podrobnostih zločina, če

Getzemani in Golgota,

premišljevanje za post. Molitvenik stane vezan 30 Din. — Naročite si ga takoj v

TISKARNI SV. CIRILA V MARIBORU.

Velika prodaja tirolskih plemenskih bikov

Meseca februarja, marca in aprila bodo v različnih plemenskih okrajih na Tirolskem velike razstave plemenskih bikov. To bo najboljša priložnost za nakup izvrstno vzrašenih, planinskih, s plemenskim izkazom opremljenih bikov. Biki bodo stari okoli poldrugo leto.

Kot pleme pridejo v poštev: **sivo-rjava Oberinntaler planinska živina, čista Oberinntaler siva živina, Tiroler Pinzgauer živina, Unterinntaler šekasta živina (Bernier Typ), Zillertaler in Tuxer živina.**

Vsa pojasnila glede razstave bikov in razporeda da radevoljno in brezplačno: **Viehverkaufsvermittlung des Landeskulturrates für Tirol in Innsbruck, Wilhelm Greilstrasse Nr. 9.**

Posredovalnica za prodajo živine tirolskega deželnega kulturnega sveta naznani na željo tudi zaupne može za nakup bikov in je rada pripravljena, kupovalcem bikov pomagati pri nakupu, nalaganju, preskrbi krme in oskrbi tudi spremljevalce.

Od predsedstva tirolskega kulturnega sveta 197

Predsednik: ekon. svet. **Franc Reitmair s. r.**

Kovčeki za potovanje,

torbice iz usnja, listnice, denarnice, gamaše, nahrbtniki v veliki izbiri in po najnižji ceni pri Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova cesta 13. 193

Čevljarška kopita se razprodajajo v trgovini Peteršič v Ptujju. 167

Iščem viničarja, pridnega, treznega, poštenega. Tri ali štiri delovne moči. Nastop možen takoj. Ostalo po dogovoru. Naslov v upravi lista. 189

Ia gonilne jermene

za mline, žage in tovarne v vsaki širini dobavlja in ima v zalogi po najnižji dnevni ceni Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova cesta 13. 192

TRGOVSKI POMOČNIKI

kot skladiščniki se sprejmejo v veletrgovini Ed. Suppanz v Pristavi. 152

Najcenejše in najboljše mesto za nakup

usnja

in čevljarških potrebščin je trgovina usnja M. Ošlag, Maribor, Glavni trg št. 17, zraven barvarne Zinthauer. 127

Lončarski pomočnik pri šajbi se sprejme pri g. Franc Reišp, Fram št. 142. Nastop takoj. 226

KMETIJE,

najboljše zamenjate in prešate olje v tovarni bučnega olja J. Hochmüller, Pod mostom št. 7, Maribor, Magdalenska stran. 1379

Sprejme se pekovski učencec, močen in zdrav ter pošten pri Josipu Prekopec, pekarna v Šmarju pri Jelšah. Čela oskrba v hiši. 191

Vabilo na redni občni zbor

Kmečke hranilnice in posojilnice v Vitanju, r. z. z. n. z., ki se bo vršil v četrtek, dne 14. marca 1929, v uradnih prostorih s sledečim sporedom:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Predložitev in odobrenje računskega zaključka za leto 1928.
4. Prosti predlogi.

Ako bi ob določeni uri ne bilo zadostno število članov zbranih, se vrši eno uro pozneje drugi občni zbor, ki sklepa veljavno brez ozira na število udeležencev. 220

Izjava.

Podpisani Ivan Lesjak, posestnik v Novi vasi pri Ptujju, preklidem vse žaljivke, ki sem jih govoril o Mariji Kolarič, posestnici ravnotam, kot neresnične ter se ji zahvaljujem, da je odstopila od kazenskega zasledovanja proti meni.

221

Ivan Lesjak.

Konjske opreme

od navadne do najfinejše, denže ponjave za konje in vozove, v vsaki velikosti nudi Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova 13. 194

Prodajalce posnemalnikov

išče velika švedska tovarna v vsakem kraju proti dobri plači. Naslove sprejema: »Tehna« družba, Ljubljana, Mestni trg 25. 115

Sadna drevesa

cepljena, brez krone, visoka 140 do 200 cm: kanada, Lon. pepinek, bobovec in mošanger. Cena: Ia klase 20 komadov 110 Din, 100 komadov 500 Din. **Breskve:** Amsden, Halljeva, Boesi in Wilermoz. Oblika polsteblo in grmič, razpošilja po povzetju J. Gradišnik, drevosničar, Dobrna pri Celju. 160

— če vas res zanimajo. Zato mislim, da bi se sedajle poslovila, — hočem reči,« je negotovo in obočavljaje se pridjal, ko se je srečal z mirnim, vprašujočim pogledom tajnega detektiva — hočem reči, razen če — če morebiti mislite še kaj posebnega govoriti z gospodom prokuratorjem.«

»Rad bi vedel,« je dejal mož v sivi suknji mirno, »kaj je povzročilo nesrečnežovo smrt.«

»Strel iz pištole,« je odgovoril gospod St. Tropèze hladno. »Naravnost med lopaticice, pomerjen čisto od blizu. To dokazuje od strela osmojena suknja umorjenčeva. Zdravnik pravi, da je bil koj mrtev.«

»Torej strel med lopaticice — In našli so ga na hrbtu ležečega?« je pravil mož v sivi suknji bolj sam zase ko za svoja poslušalca. »In ničesar niso našli pri njem, kar bi utegnilo pojasniti vzrok umora?«

»Ničesar, gospod!« je posegel vmes prefekt. »Čisto nič! V hlačnem žepu je tičal zmečkan, zamazan list papirja, popisane vse vprek z različnimi številkami. Prav tak je kot da ga je iztrgal iz računskega zvezka kakega šolarja.«

»Bi mi dali tisti listek?«

»Na policijskem komisarijatu je,« je kratko povedal prokurator.

»Kjer ga bom lahko dobil, vem,« je pridjal mož v sivi suknji hladno, pa odločno. »Medtem pa mi naj gospod prefekt blagovoli povedati nekaj več podrobnosti o tatvini v nadškofijski palači.«

»Ni mnogokaj povedati, moj dobri gospod Fernand!« je odgovoril gospod Vimars. Poznal je svojega šefa, čutil je, da postaja vse bolj nemiren in nepotrpežljiv in svojo mesečno plačo bi bil dal, da se je mogel prejkoslej izmuzniti iz sobe.

»Kak plen so odnesli tatovi?«

»Nič takega, da bi bilo vredno truda. In še to, kar so odnesli, so večinoma na begu proč pometal. Policija je našla na ulici, trdo ob monsignorovi palači, srebrn svečnik, meden pisemski utež in par knjig, ki so jih tatovi v naglici vzeli s seboj, misleč menda, da so redke izdaje.«

»Druga niso nič ukradli?«

»Nič. Kolikor se spominjam, je monsignor še javil policiji, da mu manjkata ena ali dve knjigi, ki pa da nimata nobene posebne vrednosti.«

Torej vidite, gospod — eh — Fernand,« je prijazno in prepričevalno nadaljeval gospod Vimars, »da zadeva ni vredna vašega truda!

a samo onemur, ki zna kmetjariti in hmelj prodati. Kupite zato knjigo HMEljARSTVO! Slane Din 50, vezana Din 60. Dobi se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Hmeljarstvo nese,

Najvarneje in najugodnejše se nalaga denar pri pupilarno varnem zavodu ki obstoja že 64 let

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

v Celju, Krekov trg (v lastni palači pri kolodvoru)

Prihrankom rojakov v Ameriki, denarju nedoletnih, ki ga vlagajo sodišča ter naložbam cerkvenega in občinskega denarja posveča posebno pažnjo.

Za hranil. vloge jamči poleg premoženja hranilnice

še mesto Celje

z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Hranilnica daje posojila na zemljišča po najnižji obrestni meri. — Vse prošnje rešuje brezplačno. 4

POZORI!

POZORI!

Posestniki vinogradniki!

Najugodnejše se Vam nudi v nakup vse glavne vinogradniške potrebščine iz mojih skladišč v Gornji Radgoni in to:

Apneni dušik, Thomasova žindra, žilski soliter, kalijeva sol, kajnit, rudninski in kostni superfosfat, apno, rafija, modra galica Monte catini 98-99, kakor tudi žveplo.

Za vse te predmete sprejemam že sedaj naročila vsak dan v trgovini ter Vas opozarjam, da ne zamudite ugodnega nakupa.

Priporočam tudi, da si ogledate pred vsakim nakupom mojo veliko izbiro in zalogo vse vrste manufakture, galanterije in kuhinjske posode, kakor tudi vedno sveže kolonialno in špecerijsko blago ter Vam zagotavljam v vseh zahtevah najsolidnejšo postrežbo. 116

Joža Hrastelj

preje Gospodarska zadruga za Prekmurje

Gornja Radgona

NIZKE CENE!

SOLIDNA POSTREŽBA!

Tudi Vi morate Vaše potrebščine v obliki, perilu, platnu pri meni kriti

Tudi Vi bodete kakor vse moje stranke zadovoljni in stranka ostali

Tudi Vi dobite pri meni najboljšo blago po najnižji ceni in si s tem pripravite denar

Tudi Vi si lahko pri veliki izbiri izvolite po svojem okusu

Tudi Vi ste zavarovani pred izkoriščevanjem, ker se pri meni stalne cen

Franc Kolerič

trgovina Apače

LUNA EKSPORTNA HIŠA, MARIBOR
Aleksandrova cesta 19

Dobroznana, najboljša in najcenejša trgovina za nakup galanterije, pletenine, kratega blaga ter igrač na drobn in debelo. 172

Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

R. L. L. L.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog nad 55.000.000 dinarjev.

Vlagatelji ne plačajo od obresti

nobenega rentnega davka

ter dobijo obresti izplačane v celoti brez kakega odtegljaja. 1

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta št. 6

V lastni, novozgrajeni palači

Pred frančiškansko cerkvijo

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. -- Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu. -- Pooblašteni prodajalec srečk državne razredne loterije.

17^I

Brezplačna darila

SAMO

49 Din 60 p

stane prava švicarska žepna ura št. 100 Anker Rem. Roskopf.

SAMO

69 Din 20 p

izyrsna ura št. 111 z radijevim številnikom ter radijevimi kazalci z triletnim jamstvo.

vsak čitatelj lahko dobi. Ta darila so točno opisana v velikem ilustriranem sijajnem ceniku tvrdke Suttner.

Ze preko 30 let

uživa svetovna tyrdka H. Suttner najboljši glas radi svojega solidnega poslovanja ter radi zanesljivo dobre kakovosti svojega blaga. Pri tyrdki Suttner se vse kupi takorekoč po

izvirnih tvorniških cenah

ter brez nevarnosti, ker kar ne odgovarja, se izmenja ali pa denar povrne. Pošljite takoj Vaš točni naslov na tt.

H. Suttner, Ljubljana, št. 992

in dostavljen Vam bo veliki ilustrirani sijajni cenik žepnih ur, ur z zapestnico, vseh zlatih in srebrnih predmetov, olupševalnih predmetov itd., popolnoma brezplačno. 1470

Suttnerjeva „IKO“ ura služi skozi celo življenje!

SAMO

64 Din 20 p

stane prava 16 cm visoka Anker budilka št. 105 Ogromna izbira moških in ženskih ur, zlatih in srebrnih predmetov, prstanov, ur z nihalom, ur s kukavico itd. v ceniku.

Inventurna prodaja

Samo do 20. marca t. l.

belo platno	7.—	8.—	10.—	12.—
platno za rjuhe	20.—	22.—	24.—	30.—
paržent za obleke	6.—	7.—	10.—	15.—
volna za obleke	29.—	28.—	40.—	50.—
razna svila za obleke	10.—	18.—	28.—	32.—

ter vso manufakturno blago kupite po čudovito nizkih cenah 215

samo do 20. marca t. l.

I. TRPIN, Maribor

17 Glavni trg 17

Vimeceles
denar skozi okno

ako pred nakupom blaga za moške ali ženske obleke ne pregledate vzorce iz veletrgovine **STERMECKI** in se prepričate, da je izbira velškanska, kvaliteta najboljša in cene mnogo nižje kakor povsod drugod. Pišite

še danes na veletrgovino

R. STERMECKI, CELJE, št. 24, Slov.,

po vzorce od sukna, kamgarna in ševjota za moške obleke, modernih kasha, koverkot in volne za damske plašče, svile, etamina, delena, popelina in cefira za damske obleke, platna, šifona in razne druge manufakture, kateri se pošljejo vsakemu poštnine prosto na ogled. Ilustrovani cenik z več tisoč slikami se pošlje na zahtevo vsakemu zastoj. 159

Oglašujte v „Slov. Gospodarju“!

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Cankarjeva ulica št. 4 poleg davkarije

Stanje hranilnih vlog nad 70.000.000 Din. — Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posednikov z vsem svojim premoženjem.

Posojilnica je kot kmetska zadruga prosta rentnega davka.